

CURTEA DE APEL BĂLȚI

Dosarul nr.1a-128/2022
Sîngerei
1-14026279-03-1a-10022022

Prima instanță: Judecătoria Bălți sediul
Judecător: Cristina Cheptea

DECIZIE în numele Legii

03 februarie 2023
Bălți

mun.

Colegiul penal al Curții de Apel Bălți,

În componența :
Președintele ședinței de judecată, judecătorul Gheorghe
Scutelnic
Judecătorii Viorel
Pușcaș
Oleg
Moraru
Grefier Iana
Frasina
Cu participarea :
Procurorului Liliana
Pasat
Avocaților Angela Balan și Pavel
Savițchi

a judecat în ședință de judecată publică în ordine de apel apelul procurorului în procuratura raionului Fălești Constantin Șușu, apelul părții vătămate *****, apelul avocatului Pavel Savițchi în interesele părții vătămate *****, apelul inculpatului Cernăuțanu Leonid *****, apelul avocatului Dorin Cazacu în interesele inculpatului Cernăuțanu Leonid ***** și apelul suplimentar al avocatului Angela Balan în interesele inculpatului Cernăuțanu Leonid ***** declarate împotriva sentinței Judecătoria Bălți sediul Sîngerei din 30 martie 2017 în cauza penală privind condamnarea lui:

Cernăuțanu Leonid *****, a.n. *****, cetățean al RM, originar din *****, domiciliat în ***** r-nul Sîngerei, studii medii de

specialitate, căsătorit, supus serviciului militar, ne angajat în câmpul muncii, anterior ne judecat;
în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 327 alin. (1) și art. 332 alin. (1)
Cod penal al RM,

Termenul de judecare a cauzei:

În instanța de fond: 22.07.2014 - 30.03.2017;

În instanța de apel: 28.06.2017 - 08.07.2020;

În instanța de recurs: 17.10.2020 - 29.11.2021;

În instanța de apel: 10.02.2022 - 03.02.2023.

Procedura de citare legală executată.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținând cont de argumentele apelului, materialele cauzei, opiniile participanților la proces și prevederile legale, pentru expunere asupra apelului, Colegiul penal, -

C O N S T A T Ă :

Soluția și argumentele instanței de fond:

Prin sentința Judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 30 martie 2017 procesul penal pornit în privința lui Cernăuțanu Leonid ***** în baza art. 332 alin. (1) Cod penal a fost încetat în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

Cernăuțanu Leonid ***** a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal și condamnat în baza acestei legi, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 400 unități convenționale, echivalentul a 8000 (opt mii) lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pentru o perioadă de 3 (trei) ani.

A fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de partea vătămată *****, cu încasarea din contul inculpatului a sumei de 10000 (zece mii) lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică, a sumei de 7000 (șapte mii) lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de transport și a sumei de 20000 (douăzeci mii) lei cu titlu de prejudiciu moral.

Acțiunea civilă în latura ce ține de compensarea prejudiciului material în mărime totală de 980000 (nouă sute optzeci mii) lei, constituit din suma venitului ratat în mărime de 780000 (șapte sute optzeci mii) lei și suma prejudiciului material cauzat prin infracțiune în mărime de 200000 (două sute mii) lei a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului prejudiciului să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

Pentru a se pronunța cu sentința în cauză instanța de fond, *în fapt*, a constatat că Cernăuțanu Leonid *****, fiind ales la alegerile locale din 17 iunie 2007 în calitate de primar al com. ***** r-nul Sângerei, funcție validată prin hotărârea Judecătorei Sângerei din 19 iunie 2007, fiind funcționar public și în conformitate cu art. 123 alin. (2) Cod penal - persoană publică, având atribuțiile în baza art. 29 alin. 1) lit. a), g) și n) al Legii privind administrația publică locală nr. 436 din 28.12.2006 de a asigura executarea deciziilor consiliului local, de a răspunde de administrarea bunurilor domeniului public și celui privat ale satului (comunei), orașului (municipiului), în limitele competenței sale, de a semna actele și contractele încheiate în numele colectivității locale, cu excepțiile prevăzute de lege, totodată fiind și președinte al comisiei de licitație, folosindu-se de situația de serviciu, contrar cerințelor stabilite de art. 3 alin. 2) al Legii privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr. 1308 din 25.07.1997 și pct. 13 al Hotărârii Guvernului nr. 1056 din 12.11.1997 cu privire la aprobarea Regulamentului privind licitațiile cu strigare (act normativ în vigoare la momentul comiterii faptei), adică fără a pregăti setul de documente în care sunt indicați parametrii cantitativi și calitativi ai terenului, planul de ansamblu și planul-schemă ale lotului de pământ, dreptul deținătorului asupra terenului, eliberate de organul cadastral teritorial în a cărui rază este situat terenul pentru obiectele scoase la licitație și ulterior a le prezenta pentru perfectarea tranzacției de vânzare-cumpărare, la 12.09.2008 a încheiat contractul de vânzare-cumpărare a terenului cu suprafața de 7,8 ha din extravilanul localității ***** r-nul Sângerei cu cet. ***** la prețul de 220607,49 lei, fără înregistrarea în modul stabilit de lege.

Ulterior, Cernăuțanu Leonid, având interes personal, cunoscând cu certitudine că prin încheierea judecătorească din 15.12.2008 i-a fost interzisă efectuarea oricăror acte juridice în privința lotului cu suprafața de 7,8 ha, iar la 28 mai 2009 a fost obligat prin hotărâre judecătorească de a se prezenta la notar pentru autentificarea notarială a contractului de vânzare-cumpărare și atribuirea terenului în natură lui *****, a sesizat Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat pentru controlul de legalitate a deciziei Consiliului Comunal ***** nr. 9/1 din 12.09.2008 „Cu privire la aprobarea rezultatelor desfășurării licitației din 02.09.2008”.

După obținerea anulării deciziei în cauză de către Consiliul Comunal *****, în baza deciziei nr. 4/4 din 05.09.2011 și a rezultatelor licitației din 20.02.2012, a încheiat la 02 martie 2012 cu cet. ***** contractul de vânzare-cumpărare a aceluiași teren de 7,8 ha, cu nr. cadastral *****, la prețul de 79627,94 lei, referitor la care exista o hotărâre judecătorească definitivă de a-l atribui în natură lui *****.

În continuare, la 05 octombrie 2012, în baza procurii, ***** i-a încredințat cet. *****, care este feciorul primarului Cernăuțanu Leonid, să înstrăineze, să administreze și să gajeze terenul de pământ agricol cu numărul cadastral *****.

La 25 februarie 2013 cet. ***** a ipotecat terenul de 7,8 ha, nr. cadastral ***** , instituției bancare BC „Moldova-Agroindbank” SA în vederea asigurării achitării unui credit, fiind estimată valoarea de piață la 169800 lei.

Ca rezultat al acțiunilor intenționate ale primarului Cernăuțanu Leonid, primăriei com. ***** r-nul Sângerei i s-a cauzat prejudiciul de 140979,55 lei, iar drepturile și interesele cet. ***** au fost lezate considerabil.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus instanța, în drept, a încadrat acțiunile inculpatului Cernăuțanu Leonid ***** în baza art. 327 alin.(1) Cod penal, după indicii calificativi: folosirea intenționată de către o persoană publică a situației de serviciu, în interes personal, care a cauzat daune în proporții considerabile **intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.**

Tot el, la 11 decembrie 2009, într-un loc nestabilit de procuror, deținând funcția de primar al com. ***** r-nul Sângerei, funcție validată prin hotărârea Judecătorei Sângerei din 19 iunie 2007, fiind funcționar public și în conformitate cu art. 123 alin. (2) Cod penal al RM - persoană publică, manifestând interes personal, exprimat în camuflarea încălcărilor admise la desfășurarea licitației și încheierea tranzacției de vânzare-cumpărare cu cet. ***** , a executat în titlul de autentificare al dreptului deținătorului de teren cu nr. cadastral ***** , care este document oficial, semnătura din numele lui ***** la rubrica „secretarul” și din numele lui ***** la rubrica „inginerul pentru reglementarea regimului proprietății funciare”, după ce l-a prezentat Oficiului Cadastral Teritorial Sângerei, solicitând substituirea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren înregistrat la 19 septembrie 2008 cu titlul falsificat.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus instanța, în drept, a încadrat acțiunile inculpatului Cernăuțanu Leonid ***** în baza art. 332 alin.(1) Cod penal, după indicii calificativi: înscrierea, de către o persoană publică, din interes personal, în documente oficiale a unor date vădit false.

Solicitările apelanților:

Nefiind de acord cu sentința adoptată, procurorul în procuratura raionului Fălești Constantin Șușu a declarat apel, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Cernăuțanu Leonid să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal și condamnat cu pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 400 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa o funcție publică pe un termen de 5 ani, și admiterea acțiunii civile depuse de partea vătămată ***** în latura ce ține compensarea din contul inculpatului a prejudiciului material în mărime totală de 980000 lei, constituit din suma venitului ratat în mărime de 780000 lei și suma prejudiciului material cauzat prin infracțiune în mărime de 200000 lei.

În motivarea apelului s-a invocat că, pedeapsa complementară obligatorie stabilită inculpatului este prea blândă, ținând cont de caracterul și gravitatea infracțiunii săvârșite în timpul îndeplinirii obligațiilor de serviciu, și anume în timp ce era consilier local și reieșind din interesul de care s-a condus inculpatul și consecințele survenite, iar daunele cauzate prin acțiunile sale inculpatul nu le-a recuperat.

La fel, consideră că acțiunea civilă este argumentată și sunt aduse dovezi în susținerea ei, motiv din care urmează a fi admisă, deoarece venitul ratat, cât și prejudiciul moral pot forma obiectul unei acțiuni privitor la despăgubire de către persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală.

Ulterior, în termen, sentința judecătorei Bălți sediul Sîngerei din 30 martie 2017 a fost contestată cu apel de partea vătămată *****, care a solicitat admiterea apelului, casarea parțială a sentinței în partea respingerii acțiunii civile cu privire la încasarea prejudiciului material în sumă totală de 980000 lei, cu admiterea acțiunii civile înaintate integral, rejudecarea cauzei și aplicarea inculpatului a unei pedepse mai aspre, în conformitate cu art. 327 alin. (1) Codul penal.

În susținerea apelului s-a invocat că, instanței de fond i-au fost prezentate suficiente probe în confirmarea cuantumului prejudiciului material suportat ca rezultat al acțiunilor infracționale ale inculpatului, mai ales că nici la moment nu se poate folosi de acest teren, nemaivorbind de înrăutățirea relațiilor cu partenerii de afaceri.

La fel, i s-a încălcat liberul acces la justiție și dreptul la un proces echitabil, deoarece prin admiterea în principiu a acțiunii civile se subînțelege că partea vătămată mai are de umblat prin instanțe încă câțiva ani, considerând că instanța de fond urma să admită integral acțiunea civilă, în sensul în care pretențiile au fost formulate și au fost prezentate probe suficiente în confirmarea sumelor pretinse.

Astfel, consideră că instanța urma să ia în calcul venitul ratat în legătură cu rezilierea contractului de societate civilă între partea vătămată și o altă entitate.

Subsecvent s-a indicat că, prejudiciul moral acordat este unul foarte mic în raport cu starea psiho-emoțională la care a fost supusă din vina inculpatului pe parcursul derulării procesului civil, dar și a celui penal.

Sentința primei instanțe a fost contestată cu apel și de către avocatul Savițchi Pavel în numele părții vătămate *****, prin care a înaintat solicitări și a invocat temeuri similare cu cele ce se conțin în cererea de apel depusă de partea vătămată *****.

La fel, inculpatul Cernăuțanu Leonid ***** și-a exprimat dezacordul cu sentința adoptată, considerând că instanța nu a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, nefiind luate în considerație probele prezentate de partea apărării.

În motivarea cererii de apel inculpatul Cernăuțanu Leonid ***** a relatat că, prin decizia nr. 1/13 din 25.02.2008 a Consiliului Comunal ***** (f.d. 211, vol.I) a fost aprobată componența comisiei de licitație, iar borderoul de calcul al prețului terenului (f.d. 244, vol.I) a fost aprobat de inginerul cadastral al Primăriei *****, și nu de primar, fapt confirmat de însăși ***** ca martor.

Astfel, judecătorul Sorici Mina în hotărârea din 28.05.2009 a constatat că înainte de licitație reclamanta a făcut cunoștință cu pachetul de documente, a fost de acord și a participat la licitație.

Titlul de destinatar a fost eliberat conform numărului cadastral și nu a fost indicat numărul contului (f.d. 18, 149, 157, vol.II), fapt declarat de ***** în ședința de judecată din 31.01.2013.

În actul de examinare a setului de documente și lotului de pământ (f.d. 216, vol.I), semnat de *****, se stipulează: „Cumpărătorul nu va înainta pretenții referitor la caracteristicile lotului de pământ despre care a fost informat și pe care le-a acceptat prin prezentul act”.

Primăria a eliberat toate actele necesare pentru autentificarea notarială a contractului de vânzare-cumpărare cu *****.

Instanța a accentuat că, aceleași încălcări au fost stabilite și prin notificarea parvenită de la Oficiul Teritorial al Cancelariei de Stat, oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat s-a adresat către Consiliul com. ***** cu notificarea din 20.04.2010, în care stipulează că, „Reieșind din cele sus menționate, Consiliul comunal și-a depășit atribuțiile sale, a încălcat normele legislației prin aprobarea rezultatelor licitației fără achitarea plății în ordinul stabilit de cumpărător” (f.d. 183 verso, vol.I).

Prin urmare, încălcările sunt admise de Consiliu, și nu de primar, prin decizia nr. 9/1 din 12.09.2008 „Cu privire la aprobarea rezultatelor desfășurării licitației din 02.09.2008” (f.d. 251, vol.II).

La fel, instanța de fond nu a luat în considerație procesul-verbal nr. 2 din 20.10.2008 al comisiei de licitație (f.d. 33, vol. II) și scrisoarea de însoțire nr. 021/1328 din 20.10.2008, care o informează pe ***** despre anularea rezultatelor licitației din 02.09.2008 pe motivul neachitării în termen de 30 zile a prețului conform pct. 34 al HG nr. 1056 din 12.11.1997 „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind licitațiile cu strigare”, fapt confirmat de însăși ***** în cererea prealabilă din 30.07.2012 către Consiliul comunal *****, în care indică că la data de 13.10.2008 a înaintat o cerere prealabilă Consiliului comunal ***** privind ajustarea titlului conform deciziei nr. 1/16.1 din 25.02.2008, unde a primit răspuns că rezultatele licitației desfășurate la 02.09.2008 au fost anulate.

În vederea executării hotărârii Judecătoriei Sângerei din 28.05.2009, personal s-a prezentat în calitate de primar la notar de 2 ori: la 16.03.2010 și 26.03.2010, fapt confirmat prin 2 procese-verbale efectuate de executorul judecătoresc Nicolae

Drucioc (f.d. 166, 167, vol.I), în care s-a constatat că primarul s-a prezentat la notar, iar ***** nu s-a prezentat.

Faptul dat se constată în răspunsul nr. 02/397 din 08.04.2010 expediat procurorului r-nului Sîngerei A. Bordeianu de către V. Devderea, directorul departamentului de executare, în care este indicat că la 16.03.2010 și, repetat, la 26.03.2010 executorul judecătoresc ieșind la fața locului (Biroul notarial din or. Sîngerei str. Independenței 89) a stabilit prezența debitorului și lipsa creditorului-urmăritor ***** , ce se confirmă prin procesele-verbale de constatare a imposibilității executării (f.d.159, vol.I).

Prin încheierea privind restituirea documentului executoriu nr. 123-47/12 din 08.05.2012, procedura de executare a fost transmisă în arhivă de executorul judecătoresc N. Drucioc, care a constatat că potrivit art. 86 alin. (1) al Codului de executare, după achitarea cheltuielilor de executare, documentul executoriu care nu a fost executat ori a fost executat parțial se restituie creditorului în temeiul lit. e), creditorul împiedică prin acțiunile sau inacțiunile sale executarea documentului executoriu sau nu avansează în termenul stabilit de prezentul cheltuielile necesare pentru executarea actelor de executare.

Astfel, hotărârea Judecătoriei Sângerei din 28.05.2009 nu a fost posibil de executat, deoarece ***** nu și-a îndeplinit obligațiunea de cumpărător conform procesului-verbal cu privire la rezultatele licitației semnate de ea (f.d. 102, vol.I), și anume: nu a achitat suma de 220607,49 lei în termen de 20 zile și nici în 3 ani 4 luni până la licitația repetată din 16.01.2012, nu s-a prezentat la notar, nu a achitat taxa de stat pentru autentificarea notarială a contractului de vânzare-cumpărare, nu a înregistrat dreptul de proprietate apărut în baza contractului de vânzare-cumpărare la OCT Sângerei.

Distinct s-a menționat că, el este învinuit că primăriei com. ***** , ca rezultat al acțiunilor sale infracționale, i-a fost cauzat un prejudiciu material de 140979,55 lei. Această sumă este diferența dintre prețul terenului pe care urma să achite ***** în urma licitației din 02.09.2008 și prețul terenului cu care acesta a fost vândut lui ***** în urma licitației din 16.01.2012 conform contractului de vânzare-cumpărare din 16.01.2012.

Astfel, la calcularea prețului de vânzare-cumpărare pentru licitația din 02.09.2008, coeficientul 0,3 nu era aplicabil, el s-a introdus în calcul abia peste 2 luni după licitație, fapt confirmat în Monitorul Oficial nr. 204-205 din 14.11.2008 în redacția Legii nr. 210 din 17.10.2008 pentru modificarea și completarea Legii privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, publicat în același Monitor.

În rezultatul aplicării $K=0,3$, prețul de vânzare-cumpărare constituie 68127,94 lei (f.d. 146, vol. 1), fapt confirmat și în actul privind rezultatul inspectării financiare tematice la Primăria com. ***** , efectuat la indicația Inspecției

Financiare nr. 27-10-09/305 din 26.03.2013 pe aspectele solicitate de către consilierul *****.

În rezultatul controlului s-a confirmat că, prețul de 75127,94 lei a fost calculat conform borderoului de calcul al prețului de vânzare-cumpărare a terenului agricol din 02.09.2011, fiind respectate toate completările și modificările operate de Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr. 1308- XII din 25.07.1997.

Mai mult ca atât, prețul inițial de expunere la licitație (219600 lei conform licitației din 02.09.2008 și 75100 lei conform licitației din 16.01.2012) în ambele cazuri a fost stabilit de către Consiliul local.

Prin urmare, nu primarul aprobă preturile terenului, ci Consiliul com. ***** prin decizie, fapt confirmat de martorii ***** și *****.

Distinct s-a menționat că, atât acțiunea civilă, cât și anexele trezesc dubii, pe care instanța le-a trecut cu vederea, deoarece contractul de societate civilă și pretenția la acest contract nu sunt reale.

Ulterior, apel împotriva sentinței judecătorecii Bălți sediul Sîngerei din 30 martie 2017 a declarat avocatul Cazacu Dorin în interesele inculpatului Cernăuțanu Leonid, prin care a solicitat casarea sentinței, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare a lui Cernăuțanu Leonid ***** pe art. 332 alin. (1) și art. 327 alin. (1) Cod penal, deoarece faptele inculpatului nu întrunesc elemente infracțiunii.

În susținerea poziției respective s-a invocat că, conform Legii privind administrația publică locală nr. 436 din 28.12.2006, primarul este puterea executivă în localitate, având în exercitarea atribuțiilor sale asigurarea executării deciziilor Consiliului local. Terenul de 7,8 ha a fost scos la licitație de Consiliul comunal prin decizia 1/16.1 din 25.02.2008 (f.d. 250, vol.I), în baza cererii depuse de *****. Licitația a fost petrecută de către comisia de licitație, ca organ colegial. Nu intră sub incidența noțiunii „folosirea situației de serviciu” folosirea relațiilor de rudenie, de afinitate sau de amicitie, atunci când acestea nu au legătură cu atribuțiile sale de serviciu. Nu intră sub incidența noțiunii în cauză nici săvârșirea unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege.

Mai mult ca atât, Cernăuțanu Leonid în calitatea sa de primar al localității nu are atribuții de gestionare a fondului funciar, această atribuție îi revine în exclusivitate Consiliului comunal compus din 11 consilieri aleși.

Primarul Cernăuțanu Leonid nu avea în competențele sale petrecerea licitațiilor cu strigare privind vinderea terenurilor de pământ, or, această atribuție este exclusivă a comisiei de licitație, care se formează de către Consiliul local.

Instanța de judecată prin sentința apelată face trimitere la art. 5 alin. (3) lit. b) a Legii privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr.

1308, precum că primarul este responsabil de semnarea contractelor în numele colectivității.

Cernăuțanu Leonid nu a semnat/întocmit/perfectat niciodată contractul de vânzare-cumpărare a terenului cu suprafața de 7,8 ha cu cet. *****, ultima refuzând de mai multe ori prezentarea la notar și achitarea prețului, fapt ce reiese și din probele scrise (f.d. 166, 167, vol. I).

Infrațiunea de abuz de putere sau abuz de serviciu prevăzută la art. 327 alin. (1) Cod penal este o infrațiune materială și se consideră consumată din momentul survenirii daunelor, or, potrivit sentinței nu este elucidat dacă a avut loc survenirea daunelor, care ar fi cuantumul acestora și prin ce se motivează legătura causală dintre acțiunile făptuitorului și consecințele prejudiciabile, fapt ce contravine prevederilor art. 394 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală.

Argumentele instanței și a părții vătămate ***** precum că nu i-au fost prezentate toate actele de identificare a indicilor cantitativi și calitativi asupra terenului se combat prin constatările cu valoare de principiu expuse prin Hotărârea Judecătorei Sângerei din 28.05.2009 (f.d. 16, vol. II), prin care ***** a declarat că înainte de petrecerea licitației din 02.09.2008 a făcut cunoștință cu pachetul de documente, a căzut de acord și a mers la licitație.

Rezultatele licitației și a deciziei consiliului comunal ***** privind vinderea terenului către cet. ***** au fost anulate de către Consiliul local prin decizia nr.3/4 din 17.05.2010 la solicitarea Oficiului Teritorial Nord al Cancelariei de Stat prin notificarea nr. 0202/9-50 din 20.04.2010 (f.d. 183, vol.I).

În privința procesului penal pornit în baza comiterii infrațiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal, instanța a deviat de la limitele câmpului legal, și anume prevederile art. 385 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală.

Inculpatul a declarat în ședințele de judecată că în titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nu s-au introdus date vădit false privitor la indicii cantitativi și calitativi a terenului cu suprafața de 7,8 ha.

La fel, în sentință instanță nu se referă la motivele săvârșirii infrațiunii, precum și a laturii obiective, iar la materialele cauzei penale nu se regăsește nici un act emis unilateral de inculpat în calitatea sa de primar, or, probatoriul exclusiv al părții acuzării și pe care s-a fondat sentința de condamnare conține înscrisuri, acte, decizii, procese-verbale emise de organe colegiale și care au fost supuse votului, însă atât acuzarea, cât și instanța de fond au confundat printr-o interpretare eronată a legii materiale atribuțiile organelor autorităților administrației publice locale din com. ***** r-nul Sângerei, deoarece Primarul, Consiliul comunal ***** și Comisia de licitație sânt organe separate în cadrul APL, deosebindu-se esențial după funcții și atribuții date prin lege.

Astfel, Primarul nu are în competențele sale scoaterea terenurilor la licitații, vinderea terenurilor, petrecerea licitațiilor, anularea licitațiilor, din care

considerente constatările abordate în partea descriptivă sânt neîntemeiate, deoarece contravin probelor administrate, limitându-se doar la textul din actul de învinuire, or, instanța de judecată nu a dat o apreciere declarațiilor martorilor *****, *****, *****, *****, *****, care prin declarațiile sale comunică că toate deciziile în privința terenului litigios cu suprafața de 7,8 ha au fost luate de Consiliul local (11 consilieri) și comisia de licitație (7 membri), iar primarul a executat aceste decizii.

Totodată, sentința primei instanțe a fost contestată cu apel suplimentar de către avocatul Angela Balan în interesele inculpatului Cernăuțanu Leonid *****, prin care s-a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Cernăuțanu Leonid ***** învinuit în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 327 alin. (1) și art. 332 alin. (1) Cod penal să fie achitat în baza art. 390 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală pe motivul lipsei faptelor prejudiciabile.

În motivarea apelului s-a menționat că, concluzia primei instanțe cu privire la încălcarea cerințelor stabilite de art. 3 alin. (2) al Legii nr. 1308 din 25.07.1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a terenului și pct. 13 al Hotărârii Guvernului nr. 1056 din 12.11.1997 cu privire la aprobarea Regulamentului privind licitațiile cu strigare este arbitrară.

Astfel, prin sentința instanței de fond, Cernăuțanu Leonid a fost condamnat pentru acțiuni care nu decurg din atribuțiile sale de serviciu și care nu sunt în limitele competenței sale de serviciu, or, inculpatul a fost condamnat în lipsa acțiunilor prevăzute în latura obiectivă a infracțiunii de abuz în serviciu.

Prin urmare, inculpatul a fost condamnat pentru faptul că la 12.09.2008 a încheiat contract de vânzare-cumpărare a terenului cu suprafața de 7,8 ha din extravilanul com. ***** r-nul Sîngerei cu cet. ***** la prețul de 220607,49 lei, fără înregistrarea în modul stabilit de lege, iar instanța de fond pe marginea acestei învinuiri nu s-a expus, deși segmentul de învinuire a servit temei al cercetării judecătorești.

Titularul de drepturi asupra bunurilor imobile este Consiliul local și el decide în totalitate de administrarea acestora, inclusiv și de înregistrarea dreptului în organul cadastral, prin intermediul inginerului cadastral.

Deci, primarul Cernăuțanu Leonid nu este responsabil în condițiile legii de înregistrarea terenurilor la OCT, iar instanța de fond a ignorat constatările Oficiului Teritorial Bălți a Cancelariei de Stat, care a stabilit că anume Consiliul Comunal și-a depășit atribuțiile sale și a încălcat normele legislației naționale prin aprobarea rezultatelor licitației.

La încheierea contractului de vânzare-cumpărare a terenului cu cet. ***** la 02.03.2012, primarul Cernăuțanu Leonid l-a înfăptuit în conformitate cu prevederile art. 29 alin. (1) lit. n) al Legii nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală, care prevede că, primarul reprezintă colectivitatea locală în relațiile cu alte autorități publice, persoane fizice sau juridice din țară sau

din străinătate, precum și în instanțele judecătorești, în condițiile legii; semnează actele și contractele încheiate în numele colectivității locale.

Însă prima instanță a constatat că, Cernăuțanu Leonid prin acțiunile sale a demonstrat un interes personal, și anume, de a obține pentru feciorul său dreptul de posesie asupra acestui teren și că inculpatul a acționat bine chibzuit, utilizând Consiliul local ***** pentru a-și realiza interesul său, fiind direct responsabil de încălcările admise în postura de primar, concluzia care este arbitrară și contrară circumstanțelor cauzei penale.

La fel, consideră că prima instanță a ieșit din limitele învinuirii înaintate prin stabilirea faptului că inculpatul a acționat bine chibzuit, utilizând Consiliul local ***** pentru a-și realiza interesul său, or, acțiuni de utilizare a Consiliului în folosul său nu i-au fost înaintate prin rechizitoriu.

Instanța de fond a respins argumentele inculpatului și a apărătorului său cu referire la faptul că toate actele examinate au fost emise colegial, invocând că primarul Cernăuțanu Leonid este direct responsabil de încălcările admise. Este cert faptul că toate deciziile și toate actele în raport cu ***** au fost întocmite de Consiliul comunal ***** sau de Comisia de licitație, care sunt organe colegiale.

Totodată, s-a constatat că lipsesc acte emise unilateral de primarul Cernăuțanu Leonid în privința cet. *****.

Prin urmare, concluzia instanței de fond precum că Cernăuțanu Leonid este responsabil personal de toate încălcările sunt lipsite de suport probatoriu, iar instanța de fond nu a stabilit ce poziții au fost denaturate în titlul deținătorului de teren care i-au denaturat adevărul. Semnătura din rubrica „secretarul” nu denaturează adevărul actului oficial.

La fel, prin sentință nu a fost stabilit motivul comiterii infracțiunii, acesta nu a fost indicat nici în rechizitoriu. De asemenea, nu a fost stabilită fapta prejudiciabilă prevăzută la art. 332 alin. (1) Cod penal.

Acte de procedură:

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 iulie 2020 au fost respinse apelurile procurorului, a părții vătămate ***** și a avocatului Pavel Savițchi în numele părții vătămate ca nefondate.

Au fost admise apelurile inculpatului Cernăuțanu Leonid, a avocatului Dorin Cazacu și apelul suplimentar al avocatului Angela Balan în interesele inculpatului, casată sentința, cu pronunțarea unei hotărâri noi, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

În baza art. 390 alin. (1) p. 3) Cod de procedură penală, Cernăuțanu Leonid a fost achitat pe art. 327 alin. (1) Cod penal și art. 332 alin. (1) Cod penal din lipsa elementelor infracțiunii.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată ***** a fost respinsă.

În latura corpurilor delictive și documentelor au fost menținute dispozițiile sentinței instanței de fond.

În motivarea soluției adoptate instanța de apel a conchis că, deciziile de înstrăinare a terenului litigios, de vânzare la licitație și de aprobare a rezultatelor licitației în anii 2011- 2012 au fost luate de Consiliu, și nu de primarul Cernăuțanu Leonid, căruia i s-au incriminat acțiuni ce nu țin de competența sa și nici nu decurg din atribuțiile sale de serviciu.

Astfel, instanța de apel a constatat lipsa elementelor obligatorii ale laturii obiective a infracțiunii, și anume fapta prejudiciabilă, adică acțiunea sau inacțiunea de folosire a situației de serviciu, precum și urmările prejudiciabile, fapte ce nu au fost demonstrate de partea acuzării.

La fel, instanța de apel a stabilit că partea acuzării nu a prezentat probe ce ar confirma că inculpatul Cernăuțanu Leonid la momentul încheierii contractului cu ***** (a. 2008) a avut intenția comiterii infracțiunii și că inculpatul ar fi prevăzut că după petrecerea primei licitații, ***** nu va plăti costul terenului procurat, că ulterior va fi adoptată o altă Hotărâre de Guvern, care va stabili alt preț de vânzare a terenului în litigiu, care va fi mai mic decât prețul cu care a fost vândut lui ***** , precum și că la următoarea licitație (a. 2012) va participa ***** și va procura terenul dat de pământ.

Instanța de apel a conchis că, existența la caz a hotărârilor adoptate în ordine civilă pe faptul recunoașterii legalității licitației în care a fost desemnată câștigător ***** confirmă cu certitudine existența la caz anume a relațiilor civile, și nu penale, ceea ce în plus confirmă lipsa laturii subiective a infracțiunii de abuz de serviciu.

Cu referire la învinuirea formulată în rechizitoriu în baza art. 332 alin. (1) Cod penal, instanța a reținut că norma dată incriminează faptele: înscrierea de către o persoană publică, în documentele oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente, dacă aceste acțiuni au fost săvârșite din interes personal.

Făcând o descriere a elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a reținut că partea acuzării nu a prezentat în acest aspect nici o probă precum că acțiunile inculpatului Cernăuțanu Leonid ar conține elementele infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal.

Astfel, instanța de apel a statuat că partea acuzării nu a confirmat prin probe veridice că inculpatul Cernăuțanu Leonid a înscris în titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, care este un document oficial, date vădit false. Faptul semnării de către inculpat în titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren în locul lui Vizir Liuba la rubrica „secretarul” nu confirmă că documentul a fost falsificat. Or, în conținutul lui nu au fost înscrise date vădit false, precum și

nu au fost efectuate ștersături sau corectări de către inculpat, și acesta este intact în informațiile care le deține.

Pe marginea învinuirii aduse pe faptul semnării de către inculpat a documentului din numele lui ***** la rubrica „inginerul pentru reglementarea regimului protecției funciare”, instanța de apel a menționat că, potrivit concluziilor raportului de expertiză grafoscopică din 27.02.2014, la rubrica „Inginerul pentru reglementarea regimului proprietății funciare” nu a fost posibil de stabilit cui aparține semnătura aplicată în dreptul rubricii respective, fiind astfel combătută învinuirea în această parte formulată în rechizitoriu. Însă chiar și în ipoteza în care inculpatul Cernăuțanu Leonid ar fi semnat titlul din numele inginerului cadastral, faptul dat la fel nu ar confirma că documentul a fost falsificat, ca și în cazul efectuării de către inculpat a semnăturii în locul secretarei.

La fel, instanța de apel a constatat și lipsa laturii subiective a infracțiunii analizate, care se caracterizează prin intenție directă. Motivele infracțiunii pot fi doar interesul material sau alte interese personale, care de asemenea nu au fost stabilite la caz, partea acuzării neprezentând probe veridice în acest sens care ar demonstra în mod cert motivul comiterii infracțiunii de către inculpatul Cernăuțanu Leonid.

Totodată, motivul reținut în sarcina inculpatului prin rechizitoriu, și anume manifestarea de către inculpat a interesului personal, exprimat prin camuflarea încălcărilor admise la desfășurarea licitației și încheierea tranzacției de vânzare-cumpărare cu cet. *****, a fost considerat de instanța de apel absolut neîntemeiat, or, din analiza efectuată supra privind vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 327 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a dedus că Cernăuțanu Leonid și-a îndeplinit atribuțiile de serviciu în conformitate cu legislația, fără a fi admise încălcări de ordin penal.

Ulterior, prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 29 noiembrie 2021 au fost admise recursurile ordinare declarate de către partea vătămată *****, avocatul Savițchi Pavel în numele părții vătămate ***** și de către procurorul în Procuratura de circumscriptie Bălți Andrei Formusatii, s-a casat total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 iulie 2020 în cauza penală în privința lui Cernăuțanu Leonid ***** și s-a dispus rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Pentru a ajunge la această concluzie Colegiul penal lărgit a concluzionat că, instanța de apel, pronunțând decizia privind achitarea inculpatului Cernăuțanu Leonid învinuit de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de articolele 327 alin. (1) și 332 alin. (1) Cod penal pe motivul lipsei elementelor infracțiunii, nu a supus unei analize obiective cumulul de probe adus în susținerea învinuirii, nu le-a dat o apreciere corespunzătoare în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, concluzionând incert că „în speța dată în acțiunile inculpatului Cernăuțanu

Leonid lipsesc mai multe elemente ale infracțiunilor prevăzute de art. art. 327 alin. (1), 332 alin. (1) Cod penal”.

Mai mult, Colegiul penal lărgit a considerat eronată și insuficient de argumentată concluzia instanței de apel, potrivit căreia partea acuzării nu a confirmat prin probe veridice că inculpatul Cernăuțanu Leonid a înscris în titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, care este un document oficial, date vădit false, or, prin noul titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren emis vizibil se observă și schimbarea planului sectorului repartizat, și anume a hotarelor terenului de pământ, pentru ce și s-a falsificat semnătura.

Astfel, instanța de apel urma să ia în calcul faptul că, semnificația juridică a documentelor oficiale este determinată de mai mulți factori: organul emitent, evenimentul sau fapta certificată, efectele juridice produse ș.a.. Potrivit doctrinei, indiferent de forma comiterii, latura obiectivă a faptei de fals în actele publice presupune o denaturare a adevărului.

Generalizând, Colegiul penal lărgit a indicat lipsa unei ample și obiective analize a probelor administrate în corespundere cu prevederile art. 101 din Codul de procedură penală, precum și limitarea instanței la enumerarea probelor fără o cercetare, examinare și apreciere separată a acestora, fapt care a-r întemeia soluția finală a instanței.

Argumentele părților:

Acuzatorul de stat în persoana procurorului Liliana Pasat în instanța de apel a susținut apelurile înaintate de către procurorul în procuratura raionului Fălești Constantin Șușu, partea vătămată ***** și avocatul Pavel Savițchi în interesele părții vătămate ***** și a pledat pentru admiterea acestora din motivele invocate, totodată, indicînd că apelurile inculpatului Cernăuțanu Leonid *****, avocatului Dorin Cazacu în interesele inculpatului Cernăuțanu Leonid ***** și apelul suplimentar al avocatului Angela Balan în interesele inculpatului Cernăuțanu Leonid ***** sunt nefondate și urmează a fi respinse.

În ședința instanței de apel avocatul Pavel Savițchi, acționînd în interesele părții vătămate *****, și însuși partea vătămată ***** au pledat pentru admiterea apelurilor declarate de către partea vătămată și reprezentantul acesteia din motivele invocate și respingerea apelurilor inculpatului și apărătorilor acestuia ca fiind nefondate.

În ședința de judecată avocatul Angela Balan, acționînd în interesele inculpatului Cernăuțanu Leonid, și însuși inculpatul Cernăuțanu Leonid ***** au pledat pentru respingerea ca fiind nefondate a apelurilor declarate de către partea acuzării și partea vătămată și apărătorului acesteia și admiterea apelurilor declarate de inculpat și apărătorii acestuia, cu casarea integrală a sentinței contestate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi decizii, prin care Cernăuțanu Leonid ***** învinuit în comiterea infracțiunilor prevăzută la art. 332 alin. (1) și art. 327

alin. (1) Cod penal să fie achitat în temeiul art. 390 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală din lipsa faptului infracțiunii.

Aprecierea instanței de apel:

Verificând temeinicia argumentelor formulate de apelanți și legalitatea verdictului contestat în raport cu materialele cauzei penale, ascultând pledoariile participanților procesului penal, Colegiul penal consideră că apelul inculpatului Cernăuțanu Leonid *****, apelul avocatului Dorin Cazacu în interesele inculpatului Cernăuțanu Leonid ***** și apelul suplimentar al avocatului Angela Balan în interesele inculpatului Cernăuțanu Leonid ***** declarate împotriva sentinței Judecătoreiei Bălți sediul Sîngerei din 30 martie 2017 sunt nefondate și urmează a fi respinse, iar apelul procurorului în procuratura raionului Fălești Constantin Șușu, apelul părții vătămate ***** și apelul avocatului Pavel Savițchi în interesele părții vătămate ***** declarate împotriva sentinței Judecătoreiei Bălți sediul Sîngerei din 30 martie 2017 urmează a fi admise din alte motive decât cele invocate, inclusiv din oficiu în baza art.409 alin.(2) Cod de procedură penală, cu casarea parțială a respectivei sentințe în latura penală și emiterea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 400 alin. (1) Cod de procedură penală, sentințele pot fi atacate cu apel în vederea unei noi judecări în fapt și în drept a cauzei, cu excepția sentințelor pronunțate de către instanțele judecătorești privind infracțiunile pentru a căror săvârșire legea prevede exclusiv pedeapsă non-privativă de libertate.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, (1) instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. (2) Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.

Potrivit art. 415 alin. (1) pct. 1) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: respinge apelul, menținând hotărârea atacată, dacă apelul este nefondat.

Potrivit art. 415 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: admite apelul, casînd sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2), și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță.

În corespundere cu prevederile art.419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

Conform prevederilor art.436 Cod de procedură penală, procedura de rejudecare a cauzei după casarea hotărârii în recurs se desfășoară conform regulilor

generale pentru examinarea ei. Pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sînt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămîne cea care a existat la soluționarea recursului. Cînd hotărîrea este casată numai cu privire la unele fapte sau persoane ori numai în ce privește latura penală sau civilă, instanța de rejudecare se pronunță în limitele în care hotărîrea a fost casată. La rejudecarea cauzei este interzisă aplicarea unei pedepse mai aspre sau aplicarea legii privind o infracțiune mai gravă decît numai dacă hotărîrea inițială a fost casată în baza recursului declarat de procuror sau în interesul părții vătămate din motivul că pedeapsa fixată era prea blîndă, sau în baza recursului procurorului care a solicitat aplicarea legii privind o infracțiune mai gravă.

Reieșind din prevederile legale enunțate supra Colegiul penal reține că, prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 29 noiembrie 2021 au fost admise recursurile ordinare declarate de către partea vătămată *****, avocatul Savișchi Pavel în numele părții vătămate ***** și de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți Andrei Formusatii, s-a casat total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 iulie 2020 în cauza penală în privința lui Cernăuțanu Leonid ***** și s-a dispus rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În acest context Colegiul penal, conducându-se de prevederile art.436 alin. (3) Cod de procedură penală, va purcede la examinarea cauzei penale în privința inculpatului Cernăuțanu Leonid ***** în raport cu indicațiile instanței de recurs, care sunt obligatorii pentru instanța de apel.

Astfel Colegiul penal reiterează că, în conformitate cu prevederile art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Conform prevederilor art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărîrii sale numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărîre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

În corespundere cu art. 385 alin. (1) pct. 1) - 4) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni.

Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 1), 2), 5) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului.

În corespundere cu prevederile art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte.

Colegiul penal reiterează că apelul, constituind o continuare a judecării fondului cauzei, prevede posibilitatea unei noi aprecieri a probelor administrate în fața primei instanțe. În cadrul judecării cauzei în ordine de apel, fiind posibilă cercetarea suplimentară a probelor administrate de prima instanță (care pot fi, de asemenea, apreciate în mod diferit), precum și administrarea oricăror probe noi, instanța de apel urmează să adopte una din soluțiile pe care le poate pronunța prima instanță, apreciind temeinicia sau netemeinicia învinuirii sau dispunând, după caz, condamnarea, achitarea inculpatului sau încetarea procesului penal.

Totodată, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sînt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, ori civil au fost corect aplicate.

Colegiul penal statuează că, principala problemă pusă în discuție pe orice cauză penală se rezumă la vinovăția persoanei trimise în judecată în raport cu faptele pentru care aceasta este acuzată prin rechizitoriu.

În cauza de față problema vinovăției este determinată de existența sau inexistența în acțiunile inculpatului Cernăuțanu Leonid ***** a semnelor

calificative subsecvente infracțiunilor imputate, incriminate ultimului prin actul de învinuire și cel de sesizare a instanței.

În sensul celor menționate urmează a se reține că, încadrarea juridică a faptei joacă un rol crucial în cadrul procesului penal, întrucât în acord cu temeiul legal al acuzațiilor care i se aduc unei persoane se poate organiza o apărare eficientă fundamentată pe contestarea faptelor incriminate cu titlu de acuzație, ceea ce constituie o condiție esențială a echității procedurii garantate de art. 6 din Convenția Europeană.

În speță Colegiul penal reține că, procurorul în procuratura raionului Fălești Constantin Șușu, avocatul Pavel Savițchi în interesele părții vătămate ***** și partea vătămată ***** sunt de acord cu starea de fapt stabilită de prima instanță, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, însă nu sunt de acord cu sentința în partea stabilirii pedepsei și în latura civilă, iar inculpatul Cernăuțanu Leonid *****, avocatul Dorin Cazacu în interesele inculpatului Cernăuțanu Leonid ***** și avocatul Angela Balan în interesele inculpatului Cernăuțanu Leonid ***** contestă sentința sub aspectul stabilirii vinovăției, considerând că vinovăția inculpatului Cernăuțanu Leonid ***** nu a fost confirmată, din care motive inculpatul urmează a fi achitat.

Astfel, ținând cont de consecutivitatea chestiunilor ce urmează a fi soluționate de către instanța de judecată la adoptarea sentinței potrivit art. 385 Cod de procedură penală, precum și de consecutivitatea hotărârilor ce urmează a fi adoptate de instanța de apel potrivit art. 415 Cod de procedură penală, Colegiul penal consideră necesar de a se expune inițial asupra apelurilor înaintate de către inculpatul Cernăuțanu Leonid *****, avocatul Dorin Cazacu în interesele inculpatului Cernăuțanu Leonid ***** și avocatul Angela Balan în interesele inculpatului Cernăuțanu Leonid *****, apoi asupra apelurilor depuse de către procurorul în procuratura raionului Fălești Constantin Șușu, avocatul Pavel Savițchi în interesele părții vătămate ***** și partea vătămată *****.

Cu referire la apelurile declarate de către inculpatul Cernăuțanu Leonid *****, avocatul Dorin Cazacu în interesele inculpatului Cernăuțanu Leonid ***** și avocatul Angela Balan în interesele inculpatului Cernăuțanu Leonid ***** Colegiul penal reiterează că, apelanții își manifestă dezacordul cu sentința Judecătorei Bălți sediul Sîngerei din 30 martie 2017 în latura stabilirii vinovăției, fiind invocat faptul că Cernăuțanu Leonid ***** nu a comis infracțiunile incriminate și urmează a fi achitat.

Astfel, potrivit art. 415 alin. (1) pct. 1) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: respinge apelul, menținând hotărârea atacată, dacă apelul este nefondat.

Conform prevederilor art. 6 alin. (1) al Convenției Europene a Drepturilor Omului, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în

mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

În ședința de judecată în instanța de apel n-a fost invocată necesitatea administrării de noi probe, precum și n-au fost formulate cereri privind cercetarea suplimentară a probelor administrate în prima instanță, fiind verificate declarațiile și probele materiale examinate în ședința de judecată în instanța de fond.

Astfel, verificând legalitatea și temeinicia sentinței atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și probelor administrate de instanța de fond, instanța de apel constată:

Fiind audiat în instanța de fond inculpatul Cernăuțanu Leonid ***** vina nu și-a recunoscut-o și a declarat instanței că, în perioada anilor 2007-2015 a deținut funcția de primar al com. *****, timp în care personal ca primar n-a emis nici o dispoziție referitor la terenul care face obiectul învinuirii. În anul 2007 terenul cu suprafața de aproximativ 14 ha, care a aparținut anterior fostei ferme, unde au existat 6 grajduri, care ulterior au fost demolate, dintre acestea 7,8 ha reprezentau proprietate privată, iar 4,0 ha - proprietate publică. În luna decembrie 2007 la cererea lui ***** a fost efectuată delimitarea terenului. La momentul emiterii deciziei Consiliului Comunal ***** la 25.02.2008 dreptul de proprietate al Primăriei asupra acestui teren nu era înregistrat la OCT, deaceia hotărârea instanței nu a putut fi posibil de executat. Drept urmare, *****, fratele lui *****, l-a acționat în judecată.

Astfel, prin încheierea judecătoria Sângerei din 19 iunie 2008 Consiliul Local ***** a fost obligat să nu ia nici o decizie referitoare la anularea, modificarea sau schimbarea deciziei nr. 1.16.1 din 25.02.2008, pe care nu a încălcat-o, doar a executat-o. Despre încheierea de aplicare a sechestrului din 15.12.2008 a aflat abia în anul 2013. A fost ales în calitate de președinte a comisiei de licitație prin decizia Consiliului *****, astfel, la petrecerea licitației, în cazul terenului vândut lui *****, comisia s-a condus de Regulamentul aprobat de Guvern, valabil la acea vreme.

Tot Consiliul a fost cel care a decis scoaterea la licitație a terenului cu suprafața de 7,8 ha, fără să fi fost înregistrat dreptul de proprietate al administrației publice locale asupra terenului respectiv.

Toate actele care urmau a fi eliberate în legătură cu înstrăinarea terenului au fost eliberate lui ***** de către secretara consiliului.

Referitor la emiterea celui de-al doilea titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren cunoaște că planul cadastral a fost perfectat de către Serviciul Relații Funciare a r-nului Sângerei, cine a semnat la rubrica secretara și inginerul funciar nu cunoaște, de regulă el semna ultimul.

A mai explicat că, el a fost autorul sesizării la Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat în legătură cu emiterea deciziei Consiliului Local din 25.08.2008, deoarece ***** nu achitase prețul terenului.

Astfel, în funcția sa de primar a executat doar deciziile emise de Consiliul local, fără a avea vreun interes personal, din care motiv solicită să fie achitat pe ambele capete de acuzare, considerând că dosarul penal pornit în privința sa reprezintă de fapt o răfuială politică.

La fel, a declarat că nu recunoaște acțiunea civilă depusă de ***** , solicitând respingerea integrală a acesteia pe motiv că nu acțiunile sale personale au prejudiciat-o, dar cele ale organului colegial.

În ședința instanței de apel inculpatul Cernăuțanu Leonid ***** a relatat că, învinuirea îi este clară, vinovăția nu-și recunoaște și solicită emiterea unei decizii de achitare.

În pofida faptului că inculpatul Cernăuțanu Leonid ***** nu și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunilor incriminate, vinovăția acestuia în comiterea infracțiunilor s-a confirmat prin totalitatea probelor cercetate în ședința de judecată de către instanța de fond și verificate prin citire în instanța de apel, și anume:

- declarațiile părții vătămate ***** , potrivit cărora aceasta a declarat că, în anul 2007 Consiliul ***** a votat scoaterea la licitație a terenului cu suprafața de 7,8 ha de pe lângă fosta fermă și ea a decis să participe la acea licitație. Devenind câștigătoare, urma să i se elibereze pachetul de acte (așa i-a spus secretara consiliului), urmând să fie telefonată ulterior. La o săptămână i s-a eliberat doar contractul de vânzare-cumpărare, celelalte documente nu erau gata încă, deși telefonase nu o dată și expediase chiar și câteva scrisori în adresa primarului și consiliului pentru urgentarea perfectării actelor necesare încheierii tranzacției. La scurtă vreme i s-a înmănat și decizia, spunându-i-se să meargă la notar, unde a mers cu suma necesară de 225000 lei, dar actele nu erau în regulă, astfel, autentificarea notarială a contractului nu era posibilă. Abia peste jumătate de an i s-a eliberat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, fără semnătură și pe care lipsea parafa OCT, și atunci a depistat că nu corespundea terenul cumpărat cu cel indicat în titlu, adică 2,8 ha din conturul 52 erau cotele oamenilor, dar la înstrăinare s-a discutat despre terenul amplasat în conturul 51. La inițiativa ei a stopat procesul pentru verificarea datelor. După o perioadă de timp primarul i-a înmănat un alt titlu, cu altă configurație, deosebită de cea din primul titlu, având și număr cadastral, dar semnăturile erau altele. Despre scoaterea repetată a terenului la licitație a aflat mai târziu, precum și faptul că tranzacția de înstrăinare a fost încheiată cu ***** , domiciliat în ***** , la prețul de aproximativ 79000 lei, considerând-o una fictivă, deoarece terenul este gestionat de fiul inculpatului, fiind luat în arendă. Înțelegând că se comit ilegalități a acționat Primăria și Consiliul

***** în judecată, câștigând acel proces, precum și altele. A depus hotărârea la executare silită, dar aceasta nu se execută.

Consideră că prin neexecutarea hotărârii judecătorești pe o perioadă îndelungată, umblarea prin instanțe pe parcursul mai multor ani, i-au adus un prejudiciu moral, pe care solicită să fie compensat din contul inculpatului Cernăuțanu Leonid *****, care a avut un interes personal și material în toată această problemă legată de terenul în cauză. După epuizarea căilor de atac pe marginea cauzei civile intentate de ea, a încheiat cu primăria ***** la data de 25 mai 2016 un contract de vânzare-cumpărare al terenului pe care-l câștigase încă în 2008, fără a fi petrecută o altă licitație, deoarece prin decizia Curții Supreme de Justiție s-a anulat titlul eliberat pe numele lui *****, dar nici până în prezent nu se poate folosi de proprietatea sa, fiindu-i create impedimente de către *****, fiul inculpatului, care se folosește în continuare de bunul imobil ce-i aparține de drept;

- declarațiile martorului *****, potrivit cărora acesta a declarat că, a deținut funcția de inginer funciar în cadrul Primăriei *****. Prin decizia Consiliului Sătesc din 2008 s-a hotărât vinderea unui teren ce a aparținut anterior fermei de lapte din conturul 51. Comanda delimitării terenului a fost efectuată de OCT Bălți și din totalul de 11,78 ha s-au înstrăinat 7,78 ha, primăria achitând 4000 lei pentru întocmirea planului geometric. Ulterior, s-au efectuat alte măsurări din conturul 52, câștigătoarea licitației ***** atacând în judecată, fiind anulat titlul precedent. În acest scop s-a convocat o altă ședință a consiliului pentru modificarea conturilor terenului supus vânzării, însă el a refuzat să semneze cel de-al doilea titlu, având și un conflict serios cu inculpatul. Pe teren, la fața locului a indicat conturul 51, nefiind necesară înregistrarea hotarelor, dar angajatul OCT Bălți ***** a indicat concret hotarele, fără a spune însă cine i le-a numit. N-a cunoscut despre anularea deciziei prin care au fost aprobate rezultatele licitației câștigătoare *****. Semnătura nu-i aparține, fiind falsificată și pe titlul de autentificare și pe alte acte. A întocmit personal borderoul de calcul cu bonitatea 65, dar după petrecerea licitației n-a semnat nici un act;

- declarațiile martorului *****, potrivit cărora acesta a declarat că, din septembrie 2008 activează în calitate de specialist principal în cadrul Cancelariei de Stat, Oficiul Teritorial Bălți, verificând actele emise de administrația publică locală de nivelul I și II, iar în conformitate cu art. 68 al Legii este obligat să examineze și petițiile parvenite. Astfel, primarul Cernăuțanu Leonid ***** a solicitat Oficiului explicarea modalității de executare a deciziei privind vinderea terenului agrar cu suprafața de aproximativ 7 ha. În acest scop a solicitat prezentarea tuturor actelor emise de Consiliul com. ***** privind organizarea licitației, declanșând controlul de legalitate, propunând ulterior prin notificarea expediată Consiliului Comunal ***** abrogarea actelor care au stat la baza aprobării rezultatelor licitației ca fiind aprobate ilegal, contrar procedurilor

stabilite, deoarece lipsea extrasul din Registrul Bunurilor Imobile, bunul nu era format (astfel, nefiind posibilă scoaterea la licitație), n-a fost publicat anunțul corespunzător și, respectiv, bunul n-a fost adjudecat. Pe parcursul examinării petiției a fost solicitat de executorul judecătoresc să asigure prezența primarului la notarul public O. Condorachi. A executat această solicitare, aflând că, de fapt, plata pentru bunul adjudecat nu a parvenit la Primăria *****, fiind vorba de aproximativ suma de 200000 lei.

Ulterior, a primit decizia de abrogare pe motivul neachitării plății, dar nu a contestat în instanță decizia în cauză, respectând autonomia decizională. Era posibilă prelungirea termenului de achitare fără anularea deciziei respective. N-a primit nici o petiție din partea *****, altfel ar fi examinat-o.

A mai declarat că, după anularea primei licitații Consiliul Comunal este cel care decide data următoarei licitații, cu respectarea termenului de publicare a anunțului (de 15 zile). Prețul normativ se constituie din mai mulți coeficienți, iar comisia decide bonitatea pământului. Borderoul de calcul se contrasemnează de inginerul funciar, contabil și se confirmă de către primar. Rolul primarului constă în executarea întocmai a deciziilor consiliului local;

- declarațiile martorului *****, care a menționat că activează în calitate de șef de secție al Oficiului Cadastral Teritorial Bălți. În anul 2008 el a efectuat lucrări primare de elaborare a planului geometric a terenului agricol aferent unei ferme de bovine în baza contractului încheiat cu Primăria *****. Măsurările s-au efectuat în prezența inginerului funciar din cadrul Primăriei, hotarele fiind stabilite de acesta la fața locului. După elaborarea planului geometric și emiterii deciziei Consiliului Local *****, de către OCT Bălți a fost tipărit titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, care era semnat de secretarul, inginerul funciar și primarul. Modificarea planului geometric poate fi efectuată prin corectare, iar condițiile sunt stipulate în Legea Cadastrului și Instrucțiunile interne, putând fi efectuate de orice inginer licențiat. Inițiatorii corectării pot fi doar proprietarii, la caz Primăria. La finalizarea procedurii de corectare este obligatorie spre prezentare OCT planul pentru efectuarea modificărilor. Modificarea primului titlu nu a fost efectuată de OCT Bălți, inculpatul nu a depus vreo solicitare în acest sens. Actul de delimitare al terenului trebuie semnat doar de inginerul funciar, primarul contrasemnând pentru coordonare. Pentru lucrările selective nu se acceptă corectarea erorilor. Actul de modificare se înregistrează obligatoriu la OCT, fiind înaintat de beneficiar;

- declarațiile martorului *****, care a explicat că în perioada anilor 2004-2013 a activat în calitate de secretară a consiliului local *****. Cunoaște că pe teritoriul fostei ferme de lapte au existat niște grajduri, care au aparținut cotașilor, acestea fiind demolate. Pământul aferent fermei posibil aparținea primăriei, exact nu știe proprietarul. Delimitarea terenurilor a avut loc prin 2008 prin decizia

consiliului. După petrecerea licitației existau careva neclarități cu titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, posibil nu era perfectat corect. La momentul scoaterii terenului cu pricina la licitație nu tot pachetul de acte era gata, ea fiind membru al comisiei de licitație.

A mai indicat că, ea tot timpul a lucrat la ordinul primarului, deoarece cum spunea Cernăuțanu Leonid, așa era, fiind foarte autoritar. Câștigătoarei licitației ***** nu i-au fost eliberate imediat după licitație actele, dar pe parcurs, cu excepția titlului, care i s-a eliberat cu câteva zile înainte de expirarea celor 20 zile. Aceasta deseori suna, expedia scrisori, a fost și personal la Primărie, dar nu depindea de ea personal eliberarea actelor necesare pentru autentificarea contractului. A participat la două ședințe legate de acest teren de lângă fermă, una în care s-a petrecut licitație și alta prin care s-au anulat rezultatele licitației. ***** nu a fost prezentă la cea de-a doua ședință, dar a fost informată despre anulare. La Primărie a parvenit încheierea instanței privind interdicțiile asupra acestui teren, ulterior anunțându-se petrecerea celei de-a doua licitații.

A mai explicat că, pe titlul eliberat lui ***** nu era semnătura ei la rubrica secretara consiliului, a semnat Cernăuțanu Leonid în locul ei, precum a demonstrat și expertiza grafologică. A fost membru al comisiei de licitație și la a doua licitație, același teren fiind înstrăinat cu aproximativ 70000 lei, din care motiv au și apărut întrebări, dar despre care nu era permis să se vorbească, deoarece se spunea că totul e conform Legii. A bănuțit un interes al inculpatului chiar de la bun început, când se reținea eliberarea titlului. În funcția ei intra și înregistrarea corespondenței personal adusă de primar sau de cetățeni, toată poșta fiind recepționată de către primar. Nu cunoaște cu certitudine câte decizii sunt pe marginea acestui teren;

- declarațiile martorului ***** , care a declarat că în anul 2009 era registrator-șef la OCT Sângerei. Personal i s-a adresat primarul ***** Cernăuțanu Leonid în legătură cu corectarea erorii din titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, prezentându-se un alt titlu pentru același teren, deja înregistrat, însă cu alte configurații, suprafața totală rămânând aceeași, data emiterii titlurilor fiind de asemenea aceeași. Legea Cadastrului prin art. art. 26 și 32 permitea corectarea prin substituție a titlului prezentat, la solicitarea scrisă a organului emitent, cu titlul anexat la dosar, pe originalul primului fiind aplicată mențiunea „stins”.

Astfel, s-a aplicat parafa cu aceleași date ca pe primul titlu, comunicându-i-se de către primar că a fost comisă o eroare, nefiind nimic ieșit din comun de fapt. Exemplarul al doilea (de culoare gri) era anexat la dosarul cadastral original, care rămâne la OCT. La acel moment nu exista vreo încheiere judecătorească privind aplicarea sechestrului pe terenul în cauză, altfel orice lucrare cadastrală ar fi fost stopată;

- declarațiile martorului *****, care a declarat instanței că în perioada 2007-2011 a fost consilier local. Despre terenul de lângă fosta fermă de lapte cunoaște că au existat mai multe cereri de a fi scos la vânzare și Consiliul în cele din urmă a adoptat o astfel de decizie. Primul titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren nu l-a văzut, dar ulterior, pe când nu mai era consilier, ***** i-a arătat un alt titlu decât cel inițial, cu coordonatele terenului schimbate, spunând că-i va acționa în judecată pe cei responsabili. La ședințele consiliului nu s-a discutat problema înaintării acțiunii în instanța de judecată de către ***** împotriva Consiliului Comunal *****. Careva indicații din partea primarului Cernăuțanu Leonid nu au existat la ședințele consiliului, de asemenea, nu a fost influențat personal de către acesta vreodată;

- declarațiile martorului *****, care a declarat instanței că din anul 2001 până în anul 2015 a activat în calitate de contabil al Primăriei *****, fiind și membru al comisiei de licitație. Cunoaște că ***** fiind câștigătoarea licitației urma să achite suma de 200000 lei. La ședința Consiliului au fost anunțați despre acest fapt, întocmindu-se un proces-verbal de anulare a rezultatelor. A recepționat de la avocatul ***** la data de 15.12.2008 un act, pe care l-a transmis secretarei, exact nu poate spune despre ce document era vorba, posibil avea legătură cu terenul procurat de aceasta. Ulterior, a fost petrecută cea de-a doua licitație, întocmindu-se un nou borderou de calcul, cu un coeficient modificat, respectiv, oferindu-se și un nou preț de 79000 lei, câștigător fiind desemnat *****, care a fost prezent personal. Pe parcursul conlucrării cu Cernăuțanu Leonid careva indicații în general și nemijlocit legate de înstrăinarea acestui teren nu a primit, nu poate fi influențată. A aflat mai târziu că terenul procurat de ***** este gestionat de fiul fostului primar;

- declarațiile martorului *****, care a declarat instanței că în anul 2007 a depus la primărie o cerere privind procurarea lotului de teren al fostei ferme din *****, pe atunci fiind primar Trocin Vera. Cererea sa însă n-a fost soluționată, lăsând-o pentru examinare după alegerile locale, când primar a fost ales Cernăuțanu Leonid. Acesta de asemenea nu se grăbea să rezolve problema cu scoaterea la licitație a terenului în cauză, fiind nevoit să se adreseze în anul 2008 în instanța de judecată, obligând Consiliul ***** să scoată la vânzare terenul respectiv. Fără a avea tot pachetul de acte necesar până la petrecerea licitației, și anume titlu de autentificare al dreptului deținătorului de teren și extrasul de la OCT, aceasta a avut totuși loc, câștigătoare fiind desemnată *****, care este sora sa. La licitație au participat el, ***** și un bărbat din Chișcăreni. Prețul inițial al terenului a fost de 200000 lei (fiind calculat cu bonitatea 65), plus doi pași, terenul fiind adjudecat cu prețul de 220000 lei. Deși suma era destul de mare, au fost de acord s-o achite împreună cu sora. Pachetul de acte pentru notar le-a fost transmis cu trei zile înainte de expirarea celor 20 zile pentru achitare. La notar s-a adresat

***** cu actele ce i s-au înmânat, însă s-a depistat că acest teren este format din două loturi, pe care însă nu și le-au dorit, și lipsea titlu cu extrasul de la OCT, astfel notarul a refuzat autentificarea contractului, obligând-o să prezinte toate actele necesare pentru perfectarea acestuia.

Ulterior, s-au adresat în judecată pentru a obliga Primăria și Consiliul să elibereze actele necesare și să se prezinte la notar, deoarece benevol nu doreau acest lucru. A cunoscut despre interdicția dispusă de instanța judecătorească, comunicând acest fapt inculpatului, acesta însă nega că ar fi primit o asemenea încheiere. În anul 2013 în urma parvenirii unei notificări de la Cancelaria de Stat rezultatele licitației au fost anulate din cauza neachitării în termen a prețului. După mai multe luni, pe timp ce era consilier, s-a scos repetat la licitație terenul, fiind vândut deja cu 75000 lei lui *****. Personal s-a adresat cu plângeri la Procuratura Generală și în alte instanțe. Pe ***** l-a cunoscut în *****, unde acesta locuiește, care i-a comunicat că a acceptat să participe la licitație la rugămintea inculpatului, procurând acest teren. N-a cunoscut despre existența a două titluri pe același teren, cunoscând însă despre faptul că sunt două terenuri separate, cu nr. cadastrale diferite, deși pe titlul eliberat lor figura ca un bun imobil unic.

De asemenea, vinovăția inculpatului Cernăuțanu Leonid ***** în comiterea infracțiunilor incriminate se confirmă și prin următoarele documente și procese-verbale ale acțiunilor procesuale administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate în instanța de fond, verificate prin citire în apel, și anume:

- ordonanța din 18.09.2012 privind începerea urmăririi penale în baza art. 312 alin. (1) Cod penal (f.d.1, vol.I);

- ordonanța din 14.05.2014 privind începerea urmăririi penale în baza art. 332 alin. (1) Cod penal (f.d.2, vol.I);

- petiția depusă de ***** la Cancelaria de Stat, înregistrată la 20 iunie 2012 cu nr. C82448, pe marginea acțiunilor pretins ilegale ale primarului L. Cernăuțanu, și expediată pentru examinare după competență Procuraturii r-nului Sângerei, nr. de intrare 136-98pl/12 din 02.07.2012 (f.d. 97-112, vol.I);

- raportul privind depistarea de către procuror a bănuielii rezonabile cu privire la săvârșirea unei infracțiuni din 05.05.2014, înregistrat în R-1 al Procuraturii r-nului Sângerei la nr. 34pr/14 (f.d. 114-115, vol.I);

- cererea lui ***** adresată Procuraturii Generale din 03.02.2010 privind pretinsele acțiuni ilegale ale lui Cernăuțanu Leonid ***** (f.d.201-203, vol.I);

- cererea depusă de ***** înregistrată la Primăria ***** cu nr. 021/22-24 la 22.09.2008, prin care solicită motivul netransmiterii actelor în termen pentru perfectarea tranzacției și transferării banilor în urma câștigării licitației din 02.09.2008 (f.d. 232, vol.I);

- răspunsul primăriei ***** expediat în adresa ***** cu nr. ieșire 02.1/1212 din 26.09.2008, semnat de primarul Cernăuțanu Leonid ***** (f.d. 233, vol.I);

- cererea prealabilă depusă de ***** la Primăria *****, înregistrată cu nr. 02.1/22-25 la 13.10.2008, privind semnarea și autentificarea contractului de vânzare-cumpărare a terenului cu suprafața de 7,8 ha, rezervându-și dreptul pentru adresare în instanța de judecată (f.d. 235, vol.I);

- recipisa prin care Cernăuțanu Leonid ***** confirmă primirea la data de 08.10.2009 de la avocatul Tuhari Igor a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat ***** în scopul modificării conform hotărârii de judecată (f.d. 13, vol.II);

- informația privind motivele neexecutării hotărârii judecătorești din 28 mai 2009 emisă de Judecătoria Sângerei, expediată în adresa Oficiului de Executare Sângerei la 24.02.2010 (f.d. 30, vol.II);

- ordonanța procurorului din 14.05.2014 privind anularea ordonanței privind neînceperea urmăririi penale din 26.02.2010 (f.d. 57, vol.II);

- răspunsul eliberat de Serviciul Relații Funciare și Cadastru din cadrul Consiliului raional Sângerei la 29.10.2012, prin care informează că terenul cu nr. cadastral ***** este teren agricol cu construcții și curți, cu bonitatea de 47 grade, prețul reieșind din suprafață fiind egal cu 159214,38 lei MD (f.d. 59, vol.II);

- procesul-verbal de ridicare de la executorul judecătoresc a procedurii de executare nr. 3-6 din 28.09.2009 (f.d. 61-62, vol.II);

- actele remise notarului public Andrei Șumcov, cu anexe (f.d.63-78, vol.II);

- decizia Consiliului local ***** nr. 9/1 din 12.09.2008 despre acceptarea vânzării terenului cu suprafața de 7,8 ha, proprietate APL, cu prețul de 220607,49 lei (f.d. 156, vol.II);

- copia hotărârii Judecătoria Sângerei din 28.05.2009, prin care a fost obligată Primăria ***** să se prezinte la notar pentru autentificarea contractului de vânzare-cumpărare a lotului cu nr. cadastral 743611 cu suprafața de 7,78 ha din conturul 51 și a-i atribui lui ***** acest teren în natură (f.d.157-158, vol.II);

- procesul-verbal cu privire la rezultatele licitației nr. 1 din 02.09.2008, potrivit căruia ***** a fost recunoscută câștigătoare la licitație privind cumpărarea lotului cu nr. cadastral 743611, cu suprafața de 7,78 ha, cu prețul de 225000 lei (f.d.159-160, vol.II);

- procesul-verbal nr. 1 din 02.09.2008 privind desfășurarea licitației în vederea comercializării lotului cu nr. cadastral 743611, cu suprafața de 7,78 ha (f.d.161-163, vol.II);

- procesul-verbal nr. 2 din 20.10.2008 al comisiei de licitație a Primăriei ***** cu privire la anularea rezultatelor licitației desfășurate la 02.09.2008 (f.d. 167-168, vol.II);

- ordonanța de recunoaștere în calitate de parte vătămată a lui ***** din 09.04.2013 (f.d.177-178, vol.II);

- cererea lui ***** din 09.04.2013 privind recunoașterea în calitate de parte vătămată (f.d.179, vol.II);
- procesul-verbal de audiere a părții vătămate ***** din 09.04.2013 (f.d.180-181, vol.II);
- copia dosarului C-121/1 inițiat în baza petiției lui Cernăuțanu Leonid de către Oficiul Teritorial Bălți al Cancelarie de Stat la RM (f.d.184-199, vol.II);
- procesul-verbal de audiere a martorului ***** din 16.05.2013 (f.d.200-202, vol.II);
- procesul-verbal de audiere a martorului ***** din 18.06.2013 (f.d.208-210, vol.II);
- ordonanța privind ridicarea de documente din 26.04.2013 de la OCT Sângerei a dosarelor cadastrale pentru bunurile imobile cu nr. cadastrale *****, ***** (f.d. 3, vol.III);
- procesul-verbal de ridicare din 26.04.2013 a dosarelor cadastrale cu nr. ***** și nr. ***** (f.d. 4-5, vol.III);
- raportul de expertiză grafoscopică din 27.02.2014 întocmit de CNAJ al RM, prin care s-a constatat că semnătura din rubrica „Secretarul” din titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, eliberat de Primăria ***** r-nul Sângerei la data de 25 iunie 2008, a fost executată de Cernăuțanu Leonid. Totodată, la rubrica „Inginerul pentru reglementarea regimului proprietății funciare”, din același titlu, nu a fost posibil de stabilit cui aparține semnătura aplicată în dreptul rubricii respective (f.d. 47-52, vol.III);
- procesul-verbal de ridicare din 20.06.2014, potrivit căruia de la notarul Șumcov Andrei au fost ridicate actele ce au servit temei pentru confirmarea împuternicirilor și dreptului de a încheia contractul de vânzare-cumpărare a terenului agricol încheiat la 02.03.2012 între Primăria *****, reprezentată de către Cernăuțanu Leonid ***** și ***** (f.d.57-58, vol.III);
- procesul-verbal de cercetare la fața locului din 25.06.2014, prin care au fost supuse cercetării terenurile cu nr. cadastrale ***** și *****, cu fototabel (f.d.59-60, 64-65);
- ordonanța din 12.06.2014 privind recunoașterea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat de Primăria ***** la 25 iunie 2008, care se conține la f.d. 25 a dosarului cadastral pentru terenul cu nr. cadastral *****, drept corp delict pe cauza penală (f.d. 70, vol.III);
- acțiunea civilă în cadrul procesului penal înaintată de către ***** (f.d.103-106, vol.IV);
- declarațiile martorului ***** date în fața instanței de apel în primul ciclu procesual (f.d.100-101, vol.VI);
- declarațiile martorului ***** date în fața instanței de apel în primul ciclu procesual (f.d.102-103, vol.VI);

- declarațiile martorului Harabajiu Ion date în fața instanței de apel în primul ciclu procesual (f.d.107-108, vol.VI).

Avocatul Angela Balan, acționând în interesele inculpatului Cernăuțanu Leonid *****, în susținerea temeiniciei apelurilor depuse de partea apărării și netemeiniciei apelurilor declarate de către acuzatorul de stat și partea vătămată a prezentat următoarele probe:

- ordonanța din 18.09.2012 privind începerea urmăririi penale pe art. 327 alin.(1) Cod penal al RM, potrivit căreia factorii de decizie din Primăria ***** au tergiversat sub diferite pretexte încheierea contractului de vânzare-cumpărare (f.d.1, vol.I);

- ordonanța din 14.05.2014 privind începerea urmăririi penale pe art. 332 alin.(1) Cod penal al RM. Drept temei de pornire au servit existența unor bănuieli cu privire la autenticitatea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren (f.d.2, vol.I);

- ordonanța din 14.06.2014 de conexare a acestor două cauze (f.d.3, vol.I);

- petiția depusă de ***** la 20.06.2012 (f.d.97-99, vol.I);

- decizia Consiliului comunal ***** nr. 1/16.1 din 25.02.2008 cu privire la scoaterea terenului la licitație (f.d.100, vol.I);

- procesul-verbal nr. 1 din 02.09.2008 a comisiei de licitație „Cu privire la rezultatele licitației”, potrivit căruia ***** a fost desemnată drept cumpărător a terenului, care urma: a) timp de 20 de zile să achite suma de 220607,49 lei în contul vânzătorului; b) să semneze contractul de vânzare-cumpărare al obiectului; c) să achite taxa de stat pentru autentificarea notarială a contractului de vânzare-cumpărare; d) să înregistreze dreptul de proprietate apărut în baza contractului de vânzare-cumpărare la organul cadastral teritorial (f.d.102, vol.I);

- informația nr. 02-1/122 din 24.02.2010 semnată de primarul comunei ***** Cernăuțanu Leonid, prin care se informează despre imposibilitatea prezentării la notar pentru autentificarea contractului de vânzare-cumpărare pe motiv că lipsește titlul terenului original modificat conform conturului nr. 51, din cauza lipsei de finanțe, deoarece a fost micșorat bugetul pe anul 2009 (f.d.106, vol.I);

- decizia nr.3/4 din 17.05.2010 cu privire la examinarea notificării de la Cancelaria de Stat, prin care s-a abrogat decizia Consiliului comunal ***** nr. 9/1 din 12.09.2008 pe motiv că este ilegală (f.d.107, vol.I);

- extrasul din registrul bunurilor imobile eliberat la 22.09.2008, potrivit căruia terenul cu suprafața de 7,8 ha a fost înregistrat la OCT la 19.09.2008 cu nr. cadastral ***** (f.d.127, vol.I);

- copia titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu ștampila OCT, înregistrat inițial cu hotarele geometrice indicate în titlu, semnat de primarul Cernăuțanu Leonid ***** și secretarul ***** (f.d.128, vol.I);

- copia titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu ștampila OCT, înregistrat ulterior, după modificările efectuate de inginerul cadastral (f.d.129, vol.I);

- contractul de vânzare-cumpărare din 12.09.2008 încheiat între primarul comunei ***** Cernăuțanu Leonid și ***** (f.d.130, vol.I);

- procesul-verbal nr. 2 din 20.10.2008 al comisiei de licitație, prin care s-a decis anularea rezultatelor licitației din 02.09.2008 în legătură cu faptul că pe parcurs a 20 de zile nu a fost achitată suma stabilită, în temeiul art. 33, 34 al Regulamentului privind licitațiile cu strigare aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1056 din 12.11.1997 (f.d.138, vol.I);

- harta, schema convențională eliberată de Agenția Relații Funciare și Cadastru (f.d.141-142, vol.I);

- contractul de vânzare-cumpărare din 02.03.2012 încheiat între Primăria comunei ***** și ***** (f.d.144-145, vol.I);

- răspunsul Întreprinderii de Stat „Cadastru” nr. 051-6/07374 din 05.05.2009, potrivit căruia în urma examinării documentației cadastrale la 01 ianuarie 1996 s-a constatat că hotarele sectorului de teren cu suprafața de 7,8 ha cu nr. cadastral ***** este amplasat pe conturul 1326 pe terenul (f.d.154, vol.I);

- încheierea din 18.03.2010 emisă de executorul judecătoresc Drucioc Nicolaie, prin care s-a dispus amânarea executării pe motiv că la 16.03.2010 nu s-a prezentat ***** (f.d.160, vol.I);

- planul cadastral geometric al terenului, întocmit și eliberat de Î.S. „Cadastru” filiala Sîngerei în baza contractului din 13.05.2008 (f.d.169, vol.I);

- lista coordonatelor terenului, anexă la planul cadastral (f.d.170, vol.I);

- contractul privind executarea lucrărilor cadastrale încheiat între Primăria comunei ***** și Î.S. „Cadastru” filiala Sîngerei. Potrivit contractului, Î.S. „Cadastru” OCT filiala Bălți avea obligația de eliberare a planului geometric și perfectarea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren (f.d.171-172, vol.I);

- cererea Primăriei comunei ***** (f.d.173, vol.I);

- cererea primarului Cernăuțanu Leonid către registratorul-șef OCT Sîngerei domnul Pupăză V. de substituire a titlului din actele de drept cu titlul perfectat corect, indicând că titlul întocmit anterior și înregistrat la 19.09.2008 a fost perfectat incorect (f.d.175, vol.I);

- răspunsul Cancelariei de Stat filiala Bălți nr. 0202/9 din 20.04.2010, potrivit căruia Consiliul comunal și-a depășit atribuțiile sale, a încălcat normele legislației naționale prin aprobarea rezultatelor licitației fără achitarea plății în ordinea stabilită (f.d.183, vol.I);

- decizia 5/6 din 06.12.2011, prin care a fost aprobată componența comisiei de licitație (f.d.184, vol.I);

- procesul-verbal nr. 2 din 23.07.2012 cu privire la desfășurarea licitației publice (f.d.189, vol.I);

- avizul în ziarul „Moldova Suverană”, în care erau indicați: parametri cantitativi al terenului - suprafața de 7,8 ha, conturul 51, parametri calitativi a terenului - bonitatea 65 și numărul cadastral – 7436111 (f.d.203, vol.I);

- decizia nr. 1/13 din 25.02.2008 a Consiliului comunal ***** r-nul Sângerei privind aprobarea componenței comisiei de licitație (f.d.211, vol.I);

- actul nr. 1/2 de examinare a setului de documente din 29.08.2008, potrivit căruia ***** din 29.08.2008 i-a fost prezentat setul de documente asupra terenului, fapt pentru ce s-a semnat și nu a avut careva obiecții (f.d.216, vol.I);

- răspunsul Î.S. „Cadastru” nr. 01-6/07-373 din 05.05.2009, potrivit căruia conform extrasului din Registrul bunurilor imobile, terenul cu nr. cadastral ***** se află în proprietatea Primăriei și nu în proprietatea *****, după cum este indicat în adresare (f.d.227, vol.I);

- cererea depusă de ***** la 22.09.2008, prin care solicită explicarea motivului de netransmitere a actelor în termen pentru perfectarea tranzacției (f.d.232, vol.I);

- răspunsul Primăriei comunei ***** din 26.09.2008 semnat de primarul Cernăuțanu Leonid (f.d.233, vol.I);

- cererea prealabilă depusă de ***** la 12.10.2008, în care ultima indică că a făcut cunoștință cu actele de pe terenul litigios (f.d.235, vol.I);

- cererea depusă de ***** la 19.09.2008, prin care solicită pregătirea actelor pentru încheierea contractului de vânzare-cumpărare (f.d.237, vol.I);

- actul de primire-predare a terenului din 12.09.2008 semnat de ***** . Ultima nu a înaintat obiecții cu referire la hotarele terenului (f.d.249, vol.I);

- extrasul din Registrul bunurilor imobile din 22.09.2008 (f.d.250, vol.I);

- răspunsul Primăriei din 10.11.2008 (f.d.3, vol.II);

- recipisa prin care Cernăuțanu Leonid confirmă primirea la data de 08.10.2009 a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren de la *****, prin intermediul avocatului Tuhari Igor, pentru modificarea conform hotărârii judecătorești. Potrivit acestea, primul titlu se afla la ***** (f.d.13, vol.II);

- hotărârea judecătorei Sîngerei din 28.05.2009 (f.d.18, vol.II);

- încheierea executorului judecătoresc Bontea Oxana de primire spre executare a titlului executoriu nr. 3-6 din 28.05.2009 (f.d.20, vol.II);

- procesul-verbal din 17.02.2010 (f.d.22, vol.II);

- informația nr. 02-1/123 din 24.02.2010, potrivit căreia în adresa Primăriei nu a parvenit hotărârea judecătorei Sîngerei din 28.05.2008 (f.d.31, vol.II);

- răspunsul Primăriei la cererea prealabilă a *****nr. 02-1/1345 din 20.10.2008, potrivit căruia ***** este informată că la data de 20.10.2008 Comisia de licitație a luat decizia de a anula licitația (f.d.32, vol.II);

- demersul primarului Cernăuțanu Leonid către registratorul-șef al OCT Sîngerei al Î.S. „Cadastru” domnul ***** (f.d.47, vol.II);
- răspunsul nr. 859 din 24.12.2007 de la Parlamentul RM CA1-9 cu explicarea dreptului de a petrece licitația (f.d.51, vol.II);
- ordonanța din 26.02.2010 privind neînceperea urmăririi penale, potrivit căreia s-a dispus neînceperea urmăririi penale pe art 332 Cod penal al RM la plângerea depusă de ***** despre falsificarea titlului de către primar (f.d.52, vol.II);
- ordonanța din 14.05.2014 de anulare a ordonanței din 26.02.2010 (f.d.57, vol.II);
- procesul-verbal de ridicare a procedurii de executare (f.d.60-61, vol.II);
- borderoul de calcul a prețului de vânzare-cumpărare (f.d.97, vol.II);
- materialele cauzei civile 3-6/2009 (f.d.98-150, vol.II);
- încheierea judecătoriei Sîngerei din 15.12.2008 (f.d.150, vol.II);
- decizia Consiliului comunal ***** nr. 9/1 din 12.09.2008 cu privire la aprobarea licitației (f.d.156, vol.II);
- borderoul de calcul al prețului terenului, executor al acestuia a fost ***** , care a calculat costul terenului în anul 2008 în temeiul Anexei la Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, care constituia 434,3 lei, la fertilitatea solului de 65 grade (f.d.163, vol.II);
- procesul-verbal nr. 2 din 20.10.2008 al comisiei de licitație cu privire la anularea rezultatelor licitației din 02.09.2008 (f.d.167-168, vol.II);
- decizia Consiliului comunal ***** din nr.3/4 din 17.05.2010 cu privire la abrogarea deciziei Consiliului comunal ***** nr. 9/1 din 12.09.2008 (f.d.174, vol.II);
- ordonanța din 26.06.2014 de recunoaștere a Consiliului comunal ***** în calitate de parte vătămată, căreia s-a cauzat prejudiciu în mărime de 140979,55 lei în cauza penală nr. 2012228043 (f.d.176, vol.II);
- ordonanța din 09.04.2013 de recunoaștere în calitate de parte vătămată ***** (f.d.177, vol.II);
- cererea lui ***** de recunoaștere în calitate de parte vătămată din 09.04.2013 (f.d.179, vol.II);
- dosarul nr. C-121/10 din 25.03.2010 parvenit de la Cancelaria de Stat, Oficiul Teritorial Bălți (f.d.184-199, vol.II);
- procurile notariale din 05.10.2012, prin care ***** și Gîrbu Irina i-au încredințat lui ***** să administreze terenurile (f.d.215-216, vol.II);
- raportul de expertiză grafoscopică din 27.02.2014 (f.d.47-52, vol.III);
- decizia Consiliului comunal ***** nr. 4/4 din 05.09.2011, prin care s-a permis înstrăinarea terenului cu nr. cadastral 7436111.21 1 cu suprafața de 7,8 ha prin licitația publică (f.d.69, vol.III);

- hotărârea judecătorească Sângerei din 17.07.2014 (f.d.35-37, vol.IV);
- decizia CSJ din 04.11.2015 (f.d.38-43, vol.IV);
- acțiunea civilă înaintată de ***** la 03.10.2016 (f.d.103-106, vol.IV);
- contractul de societate civilă nr. 09/2008 din 09.09.2008 încheiat între ***** și SRL „Iavor-Imob” cu trei zile înainte de emiterea procesului-verbal și deciziei consiliului cu privire la rezultatele licitației, cât și încheierii contractului de vânzare-cumpărare tipizat (f.d.112-115, vol.IV);
 - pretenția din 12.02.2009 înaintată de ***** administratorul SRL „Iavor-Imob”, către ***** cu referire la venitul ratat (f.d.116, vol.IV);
 - acordul de reziliere a contractului de societate civilă (f.d.117, vol.IV);
 - demersul executorului judecătoresc Drucioc Nicolae din 02.04.2010 cu privire la emiterea unei încheieri de explicare a hotărârii (f.d.152, vol.IV);
 - încheierea din 08.05.2012, prin care executorul judecătoresc Drucioc Nicolae restituie documentul executoriu ***** (f.d.153, vol.IV);
 - actul din 10.04.2013 privind rezultatele inspectării financiare (f.d.155-159, vol.IV);
 - tarifele pentru calcularea prețului normativ stabilite în Anexa la Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului (f.d.160, vol.IV);
 - răspunsul de la OCT Sîngerei, prin care se confirmă faptul că modificări în Registrul bunurilor imobile nu au fost efectuate după pronunțarea hotărârii din 28.05.2009 (f.d.161, vol.IV);
 - cererea (f.d.162-163, vol.IV);
 - extrasul din Registrul bunurilor imobile (f.d.168, vol.IV);
 - răspunsul lui ***** inginerului cadastral ***** (f.d.206, vol.IV);
 - planul cadastral și lista coordonatelor (f.d.207-208, vol.IV);
 - actul de transpunere pe teren din 08 iulie 2016 întocmit la solicitarea ***** potrivit căruia planul geometric este identic cu cel indicat în al doilea titlu, contestat de ultima (f.d.209-210, vol.IV);
 - declarațiile martorului ***** (f.d.100-101, vol.V);
 - declarațiile martorului ***** (f.d.102-103, vol.V);
 - declarațiile martorului ***** (f.d.104-106, vol.V);
 - declarațiile martorului Harabajiu Ion (f.d.107-108, vol.V).

Instanța de apel, respectând prevederile art.414 Cod de procedură penală, a supus unei verificări minuțioase toate probele administrate în cauză, le-a dat o apreciere justă din punct de vedere al pertinentei și concludentei, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, conchizând asupra temeiniciei soluției pronunțate de prima instanță privind vinovăția lui Cernăuțanu Leonid ***** în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin.(1) Cod penal - folosirea intenționată de către o persoană publică a situației de serviciu, în interes personal,

care a cauzat daune în proporții considerabile **intereselor publice sau** drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, precum și a infracțiunii prevăzută la art. 332 alin.(1) Cod penal - înscrierea, de către o persoană publică, din interes personal, în documente oficiale a unor date vădit false.

În fortificarea acestei soluții Colegiul penal statuează că, potrivit doctrinei penale, *obiectul juridic special* al infracțiunii prevăzute la art. 327 Cod penal îl constituie relațiile sociale privind buna funcționare a întreprinderilor, organizațiilor și instituțiilor de stat și ale administrației publice centrale și locale prin executarea cu cinste și corectitudine a obligațiilor de serviciu de către persoanele cu funcție de răspundere, precum și relațiile sociale privind apărarea intereselor publice, drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice contra abuzului persoanelor cu funcție de răspundere.

În cazul infracțiunii de abuz de putere sau abuz de serviciu, de regulă, nu există obiect material, dat fiind că acțiunea tipică a subiectului activ nu se răsfrânge în mod direct asupra unui bun sau unui lucru; iar în situația în care acțiunea sau inacțiunea funcționarului vizează în mod direct un bun suntem în prezența obiectului material al infracțiunii.

La caz, obiectul juridic îl constituie relațiile referitoare la buna desfășurare a activității persoanei publice în persoana primarului comunei ***** r-nul Sîngerei Cernăuțanu Leonid ***** în scopul îndeplinirii de către acesta a atribuțiilor de serviciu în mod corect, cu respectarea intereselor legale ale persoanei juridice din care face parte.

Concomitent Colegiul penal remarcă că, în speța dedusă judecății obiectul material al infracțiunii analizate îl constituie bunul imobil - lotul de teren cu numărul cadastral *****, suprafața de 7,78 ha, aflat în proprietatea privată a satului ***** r-nul Sîngerei, și care a constituit obiectul comercializării la licitație din 12.09.2008.

În sensul prevederilor art.123 alin. (2) Cod penal, prin persoană publică se înțelege: funcționarul public, inclusiv funcționarul public cu statut special (colaboratorul serviciului diplomatic, al serviciului vamal, al organelor apărării, securității naționale și ordinii publice, altă persoană care deține grade speciale sau militare); angajatul autorităților publice autonome sau de reglementare, al întreprinderilor de stat sau municipale, al altor persoane juridice de drept public; angajatul din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică; persoana autorizată sau investită de stat să presteze în numele acestuia servicii publice sau să îndeplinească activități de interes public.

Latura obiectivă a infracțiunii de abuz de serviciu constă în: a) folosirea de către persoana cu funcție de răspundere a situației de serviciu; b) cauzarea de daune considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice

sau juridice; c) legătura de cauzalitate între folosirea situației de serviciu și daunele cauzate.

Folosirea situației de serviciu poate fi exteriorizată atât prin acțiuni, cât și prin inacțiuni. În majoritatea cazurilor, caracterul infrațional al faptei se realizează printr-o acțiune în cazul îndeplinirii defectuoase a unui act. Acțiunea făptuitorului trebuie să fie săvârșită în exercițiul atribuțiilor sale de serviciu, când desfășoară activități legate de atribuțiile sale de serviciu, iar îndeplinirea în mod defectuos a unui act de către făptuitor trebuie neapărat să rezulte cu cauzarea de daune considerabile drepturilor și intereselor ocrotite prin lege ale persoanelor fizice sau juridice.

Prin folosirea situației de serviciu se înțelege săvârșirea unor acțiuni sau inacțiuni care decurg din atribuțiile de serviciu ale făptuitorului și care sunt în limitele competenței sale de serviciu.

În această ordine de idei Colegiul penal notează că, potrivit art. 26 alin. (1) al Legii privind administrația publică locală nr. 436 din 28.12.2006, primarul este autoritatea reprezentativă a populației unității administrativ-teritoriale și executivă a consiliului local.

Potrivit art. 29 alin. (1) din Legea citată (*în redacția valabilă la momentul producerii faptelor imputate*), pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, stabilite la art.4 alin.(1) din Legea privind descentralizarea administrativă, primarul exercită în teritoriul administrat următoarele atribuții de bază: a) asigură executarea deciziilor consiliului local; g) răspunde de inventarierea și administrarea bunurilor domeniului public și celui privat ale satului (comunei), orașului (municipiului), în limitele competenței sale; n) reprezintă colectivitatea locală în relațiile cu alte autorități publice, persoane fizice sau juridice din țară sau din străinătate, precum și în instanțele judecătorești, în condițiile legii; semnează actele și contractele încheiate în numele colectivității locale, cu excepțiile prevăzute de lege.

În corespundere cu normele prevăzute de art. 3 alin. 2 al Legii privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr. 1308 din 25.07.1997 și pct.13 al Hotărârii Guvernului RM nr. 1056 din 12.11.1997 „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind licitațiile cu strigare” (*în redacția valabilă la momentul producerii faptelor imputate*), orice bun scos la licitație urma a fi însoțit de un set de acte, și anume: actul ce confirmă parametrii cantitativi și calitativi ai terenului, planul de ansamblu și planul-schemă ale lotului de pământ, dreptul deținătorului asupra terenului, eliberate de organul cadastral teritorial în a cărui rază este situat terenul, pentru obiectele scoase la licitație.

În art. 3 alin. (2) lit. b) din Legea citată se stipula că, pentru perfectarea tranzacției de vânzare-cumpărare a terenurilor proprietate publică se prezintă documente în care sunt indicați parametrii cantitativi și calitativi ai terenului,

precum și dreptul deținătorului asupra terenului, eliberate de primăria municipiului, orașului, satului (comunei) în al cărei teritoriu este situat terenul.

Art. 5 alin. (3) lit. b) al aceleiași Legi (*în redacția valabilă la momentul producerii faptelor imputate*) stipula că, vânzătorul perfectează documentele care îi confirmă dreptul de proprietate asupra pământului.

În această ordine de idei Colegiul penal concluzionează că, potrivit prevederilor Legii privind administrația publică locală, **primarul** este persona care execută deciziile consiliului local și care semnează în numele colectivității contractele.

În acest context se relevă că, prin decizia Consiliului comunal ***** nr. 1/16.1 din 25.02.2008 s-a dispus vinderea terenului cu suprafața de 7,78 ha, teren privat, nr. conturului 51, din teritoriul fostei ferme de lapte-marfă ***** prin licitație publică cu prețul inițial de 219625,51 lei (f.d.100, vol.I).

Prin decizia Consiliului comunal ***** r-nul Sângerei nr. 1/13 din 25.02.2008 a fost aprobată componența comisiei de licitație, iar din conținutul procesului-verbal nr. 1 din 02.09.2008 a comisiei de licitație se deduce cu certitudine că Cernăuțanu Leonid ***** a fost ales în calitate de președinte al comisiei de licitație.

În asemenea circumstanțe, Colegiul penal este solidar cu concluzia primei instanțe că Cernăuțanu Leonid ***** în calitatea sa de autoritate executivă a Consiliului comunal ***** și în calitate de președinte a comisiei de licitație era obligat potrivit prevederilor pct. 13 al Hotărârii Guvernului RM nr. 1056 din 12.11.1997 „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind licitațiile cu strigare” (*în redacția valabilă la momentul producerii faptelor imputate*) prealabil petrecerii licitației să asigure pregătirea setului de documente, care să conțină parametrii cantitativi și calitativi ai terenului, planul de ansamblu și planul-schemă ale lotului de pământ, dreptul deținătorului asupra terenului, eliberate de organul cadastral teritorial în a cărui rază este situat terenul, acțiuni care însă nu au fost întreprinse, fapt care ulterior a dus la imposibilitatea autentificării notariale a contractului de vânzare-cumpărare.

Prin urmare Colegiul concluzionează că, anume Cernăuțanu Leonid ***** ca autoritate executivă a Consiliului local și persoană ce reprezenta vânzătorul era direct responsabil de încălcările admise, or, inculpatul în calitatea sa de președinte al Comisiei de licitație din cadrul primăriei ***** era obligat să întreprindă măsurile legale pentru a împiedica petrecerea licitației în lipsa actelor obligatorii.

Mai mult ca atât, Colegiul penal atestă că faptele respective au fost stabilite și de către Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat în calitate de organ abilitat cu dreptul de organizare și efectuare a controlului administrativ al activității autorităților administrației publice locale.

Subsecvent Colegiul penal relevă că, îndeplinirea defectuoasă a atribuțiilor de serviciu de către Cernăuțanu Leonid ***** se confirmă și prin comportamentul acestuia după petrecerea licitației, care în calitatea sa de reprezentant al colectivității și autoritate executivă a consiliului local, investit cu dreptul de a semna contractele încheiate în numele colectivității locale, nu s-a prezentat în termenul stabilit în fața notarului pentru autentificarea contractului de vânzare-cumpărare cu ***** , deși avea o asemenea obligație, inclusiv fiind obligat și prin hotărârea judecătorească definitivă și irevocabilă din 28.05.2009.

Comportamentul lui Cernăuțanu Leonid ***** în vederea tergiversării întocmirea actelor necesare și autentificării contractului de vânzare-cumpărare a terenului litigios se confirmă și prin prezentarea OCT Sângerei la 11 decembrie 2009 a unui nou titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu date denaturate, sesizarea la 25.03.2010 a Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de Stat privitor la supunerea controlului de legalitate a deciziei Consiliului comunal ***** nr. 9/1 din 12.09.2008 cu privire la aprobarea licitației, obținerea anulării deciziei Consiliului comunal ***** nr. 9/1 din 12.09.2008 prin decizia Consiliului comunal ***** din nr.3/4 din 17.05.2010, neinformarea lui ***** despre anularea licitației.

La fel, Cernăuțanu Leonid ***** , cunoscând despre faptul că pe rolul instanțelor judecătorești se afla spre examinare litigiul civil intentat la cererea lui ***** cu privire la contestarea procedurii de anulare a licitației, iar prin încheiere judecătorească irevocabilă din 15.12.2008 a fost aplicată interdicția de a efectua careva acte de dispoziție cu privire la lotul de teren cu numărul cadastral ***** , în anul 2011 se dispune scoaterea repetată a terenului respectiv la licitație, și prin contractul de vânzare-cumpărare din 02 martie 2012 înstrăinează lui ***** terenul cu nr. cadastral ***** , suprafața de 7,8 ha, la prețul de 79627,94 lei, adică net inferior prețului stabilit în anul 2008 în cazul licitației câștigate de ***** .

În același timp instanța de apel scoate în evidență și faptul că, la 05 octombrie 2012, în baza procurii, ***** i-a încredințat cet. ***** , care este feciorul primarului Cernăuțanu Leonid, să înstrăineze, să administreze și să gajeze terenul de pământ agricol cu numărul cadastral ***** , iar la 25 februarie 2013 cet. ***** a ipotecat terenul de 7,8 ha, nr. cadastral ***** , instituției bancare BC „Moldova-Agroindbank” SA în vederea asigurării achitării unui credit, fiind estimată valoarea de piață la 169800 lei.

La fel Colegiul notează că, abuzul de putere sau abuzul de serviciu, fiind o infracțiune de rezultat, prevede survenirea unor urmări prejudiciabile în formă de daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, iar în cazul în care acestea nu au fost stabilite, persoana cu funcție de răspundere poate fi supusă răspunderii contravenționale sau, după caz, răspunderii disciplinare.

Astfel, la stabilirea mărimii prejudiciului își au incidență prevederile art. 126 alin. (2) Cod penal, potrivit căruia caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate se stabilește luându-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei, iar în cazul prejudicierii drepturilor și intereselor ocrotite de lege – gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În speță Colegiul penal constată că, totalitatea acțiunilor infracționale comise de către inculpat au determinat direct survenirea urmărilor prejudiciabile în mărime de 140979,55 lei, care pentru bugetul Primăriei com. ***** r-nul Sângerei sunt considerabile.

La acest aspect Colegiul penal remarcă că, suma prejudiciului material cauzat prin infracțiune reprezintă diferența dintre prețul terenului adjudecat la licitație de către partea vătămată ***** (220607,49 lei) și prețul aceluiași teren adjudecat ulterior de către Nicolae Gîrbu (79627,94 lei).

Cât privește caracterul considerabil al prejudiciului cauzat lui ***** prin infracțiune, acesta se constată prin caracterul considerabil al drepturilor și și intereselor cet. ***** care au fost lezate ca urmare al acțiunilor infracționale a inculpatului, or, în situația din speță, deși ***** a fost desemnată câștigătoarea licitației, aceasta pe parcursul mai multor ani a fost în imposibilitate de a se folosi de terenul procurat, deși avea „*speranță legitimă*” pentru a obține utilizarea efectivă a acestui bun.

Astfel, pornind de la cele expuse supra, Colegiul penal a determinat și legătura causală între totalitatea acestor acțiuni ilegale întreprinse de către Cernăuțanu Leonid *****, care în final au creat cauzarea unui prejudiciu în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice.

Drept consecință Colegiul penal conchide că, este evident interesul personal al inculpatului în desfășurarea cu încălcări a procedurii de licitație din anul 2008, cu anularea ulterioară a rezultatului acesteia în vederea obținerii dreptului de posesie a aceluși teren pentru feciorul său.

Astfel, se constată că inculpatul a acționat bine chibzuit, utilizând Consiliul local ***** pentru a-și realiza interesul său, astfel fiind direct responsabil de încălcările admise în postura sa de primar.

În acest context, Colegiul penal apreciază critic afirmațiile inculpatului și apărătorilor acestuia precum că primarul nu are în competențele sale scoaterea terenurilor la licitații, vinderea terenurilor, petrecerea licitațiilor, anularea licitațiilor, or, concluzia respectivă se bazează pe interpretarea subiectivă a circumstanțelor de fapt constatate supra și a prevederilor legale citate.

Aici instanța de apel menționează că, inculpatului nu i s-a incriminat faptul că a întreprins acte de dispoziție în privința terenului cu nr. cadastral *****, suprafața de 7,8 ha, situat în extravilanul ***** r-nul Sângerei, ci i s-a incriminat faptul încălcării procedurii de efectuare a licitației, adică îndeplinirea defectuoasă a atribuțiilor de serviciu în calitate sa de autoritate executivă a Consiliului comunal ***** și în calitate de președinte a comisiei de licitație.

La fel, nu poate fi reținut nici argumentul precum că în hotărârea Judecătoriai Sângerei din 28.05.2009 (f.d. 16, vol. II) ***** a declarat că înainte de petrecerea licitației din 02.09.2008 a făcut cunoștință cu pachetul de documente, a căzut de acord și a mers la licitație, or, prin prisma normelor legale citate supra se constată cu certitudine că pregătirea setului de documente necesare pentru petrecerea licitației este pusă în sarcina Comisiei de licitație, iar participantul la licitație nu este obligat să cunoască setul de acte ce urmează a fi anexat la dosar și să invoce careva obiecții în privința acestora, într-u cât scopul urmărit de către acesta este procurarea bunului scos la licitație în limitele indicilor cantitativi și calitativi indicații în anunțul de desfășurare a licitației.

De asemenea, într-u confirmarea legalității acțiunilor inculpatului Cernăuțanu Leonid ***** de refuz în executarea cerințelor hotărârii Judecătoriai Sângerei din 28.05.2009 nu poate fi reținut faptul că ***** nu și-a îndeplinit obligațiunea de cumpărător conform procesului-verbal cu privire la rezultatele licitației semnate de ea (f.d. 102, vol.I), și anume: nu a achitat suma de 220607,49 lei în termen de 20 zile, or, după cum s-a constatat în cadrul cercetării judecătorești, suma respectivă nu a fost achitată în termenii stabiliți din cauza că autentificarea notarială a contractului de vânzare-cumpărare nu era posibilă, deoarece setul de acte nu a fost îndeplinit corespunzător, iar la insistența părții vătămate de a fi înlăturate neajunsurile depistate, reprezentanții primăriei ***** nu au reacționat, fapt care se confirmă și prin hotărârea Judecătoriai Sângerei din 28.05.2009.

Prin urmare, argumentele inculpatului precum că rezultate licitației au fost anulate din cauza neachitări prețului terenului în termen de 20 zile de la confirmarea licitației, precum și faptul că contractul de vânzare-cumpărare nu a fost autentificat notarial din vina lui ***** care nu s-a prezentat în mod repetat în fața notarului, sunt pur declarative, contradictorii și lipsite de suport probatoriu.

Subiect al infracțiunii de abuz de serviciu poate fi orice funcționar public sau orice alt funcționar al organelor de drept cu funcție de răspundere care obține calitatea de autor al infracțiunii. Orice alte persoane care participă la infracțiune apar în calitate de organizatori, instigatori, complici sau coautori.

În speță, subiect al infracțiunii este Cernăuțanu Leonid *****, care era primarul comunei ***** r-nul Sângerei și președintele comisiei de licitație de pe lângă primăria comunei *****, care prin prisma art.123 alin. (2) Cod penal este o persoană publică.

Latura subiectivă a acestei infracțiuni se realizează numai cu intenție. Intenția poate fi directă sau indirectă, după cum făptuitorul prevede că acțiunea sau inacțiunea va aduce atingere drepturilor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, urmărind sau acceptând producerea acestui rezultat.

Astfel, în temeiul celor expuse se constată cu certitudine că, în acțiunile Cernăuțanu Leonid ***** sunt prezente toate elementele infracțiunii incriminate, constatându-se cu certitudine intenția, motivul și scopul comiterii faptei, precum și legătura de cauzalitate între fapta prejudiciabilă și urmările social periculoase, din care considerente alegațiile părții apărării precum că inculpatul nu a comis infracțiunea prevăzută de art. 327 alin.(1) Cod penal urmează a fi respinse.

În acest context, nu există temei pentru a da o nouă apreciere probelor, instanța de apel fiind solidară cu concluziile primei instanțe privind aprecierea probelor puse la baza sentinței de condamnare.

Distinct Colegiul penal remarcă că, deși instanța de fond la adoptarea sentinței sub aspectul chestiunilor de drept corect a stabilit vinovăția inculpatului Cernăuțanu Leonid ***** în baza art. 327 alin. (1) Cod penal - folosirea intenționată de către o persoană publică a situației de serviciu, în interes personal, care a cauzat daune în proporții considerabile **intereselor publice sau** drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, urmează a se interveni cu modificări în partea calificativelor în drept a acestor acțiuni, prin excluderea calificativului „intereselor publice”, din următoarele considerente.

Astfel Colegiul penal remarcă că, prin Hotărârea Curții Constituționale nr.33 din 07.12.2017, în vigoare din 07.12.2017, privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolele 327 alin.(1) și 361 alin.(2) lit. d) din Codul penal (*abuzul de putere sau abuzul de serviciu*), s-a declarat neconstituțional textul „*intereselor publice sau*” din alineatul (1) al articolului 327 și de la litera d) din alineatul (2) al articolului 361 din Codul penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002.

Din considerentele menționate, ținând cont de împrejurările apărute ulterior emiterii verdictului judiciar de condamnare a lui Cernăuțanu Leonid ***** în baza art.327 alin. (1) Cod penal, Colegiul este pus în fața sarcinii de a constata fapta inculpatului ca fiind dovedită în dimensiunea imputată acestuia, cu exceptarea mențiunii „**intereselor publice sau**” și atribuirea indicilor calificativi a infracțiunii prevăzute la art.327 alin. (1) Cod penal potrivit noilor modificări, după indicii calificativi: folosirea intenționată de către o persoană publică a situației de serviciu, în interes personal, care a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

Cu privire la componența infracțiunii prevăzute la art. 332 alin. (1) Cod penal instanța de apel notează că, potrivit explicațiilor doctrinare *obiectul juridic special* îl constituie relațiile sociale privind buna funcționare a întreprinderilor,

organizațiilor și instituțiilor de stat și ale administrației publice centrale și locale prin executarea cu cinste și corectitudine a obligațiilor de serviciu de către persoanele cu funcție de răspundere, precum și relațiile sociale privind apărarea intereselor publice, drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice contra abuzului persoanelor cu funcție de răspundere.

Latura obiectivă se realizează prin folosirea intenționată a situației de serviciu, care constă în acțiunea sau inacțiunea, contrar drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice. Mai frecvent elementul material se realizează prin acțiuni.

Atât acțiunea, cât și inacțiunea trebuie să se refere la situația de serviciu a funcționarului public și să decurgă din exercitarea atribuțiilor de serviciu, fiind circumscrise nu numai obligațiile de serviciu în sens restrâns ale funcționarului, dar și drepturile lui, de altfel, aceste două elemente sunt indispensabile pentru determinarea atribuțiilor și în cele din urmă a competenței funcționarului.

Latura subiectivă presupune săvârșirea faptei cu vinovăție sub forma de intenție directă.

Astfel, potrivit interpretării normei prevăzute de art.332 alin. (1) Cod penal RM, prin fals se înțelege orice denaturare a adevărului.

Elementul material al infracțiunii se realizează prin două modalități normative - acțiunea de înscriere în documentele oficiale a unor date vădit false și acțiunea de falsificare a documentelor oficiale.

Prin înscrierea în documentele oficiale a unor date vădit false se înțelege falsul intelectual, cazul în care forma corespunde cerințelor legale, iar conținutul este denaturat prin inducerea unor informații care nu corespund realității și au menirea de a certifica anumite evenimente sau fapte care au importanță juridică.

Semnificația juridică a documentelor oficiale este determinată de mai mulți factori: organul emitent, evenimentul sau fapta certificată, efectele juridice produse ș.a..

Pentru existența infracțiunii prevăzute de art.332 alin. (1) Cod penal, se cere ca acțiunea să facă parte din competența funcționarului autorității publice.

Infracțiunea de fals are un conținut formal, consumarea ei se produce în momentul realizării elementului material.

La acest capitol Colegiul penal reține că, la caz obiectul material îl reprezintă titlul de autentificare al dreptului deținătorului de teren cu nr. cadastral *****.

Prin raportul de expertiză grafoscopică din 27.02.2017 s-a constatat că, semnătura din rubrica „Secretarul” din titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, eliberat de Primăria ***** r-nul Sângerei la data de 25 iunie 2008, a fost executată de Cernăuțanu Leonid, iar faptul dacă semnătura de la rubrica „Inginerul pentru reglementarea regimului proprietății funciare”, din

același titlu, a fost efectuată de către *****, *****, Cernăuțanu Leonid ***** sau o altă persoană nu a fost posibil de stabilit (f.d. 44-52, vol. III).

Astfel, instanța de apel constată indubitabil faptul falsificării semnăturii din rubrica „Secretarul” din Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren din 25 iunie 2008 de către inculpat.

Mai mult ca atât, în noul titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren vizibil se observă și schimbarea planului sectorului repartizat, și anume a hotarelor terenului de pământ, pentru ce și s-a falsificat semnătura.

Faptele respective se confirmă integral și prin declarațiile martorului *****, care a declarat instanței că în calitate de șef de secție al Oficiului Cadastral Teritorial Bălți, în anul 2008 a efectuat lucrări primare de elaborare a planului geometric a terenului agricol aferent unei ferme de bovine, în baza contractului încheiat cu Primăria *****. Măsurările s-au efectuat în prezența inginerului funciar din cadrul primăriei, hotarele fiind stabilite de acesta la fața locului. După elaborarea planului geometric și emiterii deciziei Consiliului Local *****, de către OCT Bălți a fost tipărit titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, care era semnat de secretarul, inginerul funciar și primarul.

La fel martorul a explicat că, modificarea planului geometric poate fi efectuată prin corectare, iar condițiile sunt stipulate în Legea Cadastrului și Instrucțiunile interne, putând fi efectuate de orice inginer licențiat. Inițiatorii corectării pot fi doar proprietarii, la caz Primăria. La finalizarea procedurii de corectare este obligatorie spre prezentare OCT planul pentru efectuarea modificărilor. Modificarea primului titlu nu a fost efectuată de OCT Bălți, inculpatul nu a depus vreo solicitare în acest sens. Actul de delimitare al terenului trebuie semnat doar de inginerul funciar, primarul contrasemnând pentru coordonare. Actul de modificare se înregistrează obligatoriu la OCT, fiind înaintat de beneficiar.

Totodată, din declarațiile martorului *****, care în anul 2009 activa în calitate de registru-șef la OCT Sângerei, se constată incontestabil faptul că Cernăuțanu Leonid personal a prezentat la OCT Sângerei, în legătură cu corectarea erorii din titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, un alt titlu pentru același teren, deja înregistrat, însă cu alte configurații, suprafața totală rămânând aceeași, data emiterii titlurilor fiind de asemenea aceeași.

În asemenea circumstanțe, *dincolo de orice dubiu rezonabil* s-a constatat că, la 11 decembrie 2009 Cernăuțanu Leonid *****, deținând funcția de primar al com. ***** r-nul Sângerei, fiind funcționar public și în conformitate cu art. 123 alin. (2) Cod penal al RM persoană publică, manifestând interes personal, exprimat în camuflarea încălcărilor admise la desfășurarea licitației și încheierea tranzacției de vânzare-cumpărare cu cet. *****, a înscris în titlul de autentificare al dreptului deținătorului de teren cu nr. cadastral *****, care este document oficial, date

denaturate despre hotarele terenului de pământ, iar pentru a-i da o aparență legală, a semnat personal din numele lui ***** la rubrica „secretarul” și din numele lui ***** la rubrica „inginerul pentru reglementarea regimului proprietății funciare”, iar ulterior a prezentat actul respectiv OCT Sângerei pentru substituirea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, înregistrat la 19 septembrie 2008, cu titlul falsificat.

Astfel Colegiul penal atestă că, acțiunile inculpatului Cernăuțanu Leonid ***** sunt în legătură cauzală directă cu urmările survenite în urma acestora, și anume: în virtutea funcției deținute și a unui document oficial fals, primul titlu a fost anulat, prin aplicarea de către martorul *****, registrator-șef la OCT Sângerei, a parafei „stins”, iar în rezultat în Registrul bunurilor imobile au fost schimbate hotarele fizice ale terenului cu numărul cadastral *****.

Poziția inculpatului și apărătorilor acestuia precum că inculpatul nu cunoaște cine a semnat la rubricile „secretarul” și „inginerul funciar”, deoarece de regulă el semna ultimul, iar semnătura din rubrica „secretarul” nu denaturează adevărul actului oficial, Colegiul penal o apreciază ca fiind declarativă și neîntemeiată, constituind o poziție de apărare a inculpatului în vederea evitării răspunderii penale, această poziție fiind susținută prin formulări de ordin general, or, după cum s-a constatat supra, prin noul titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren au fost schimbate hotarele terenului, fiind vizibilă schimbarea planului sectorului repartizat, efectuat în anul 2008 de către reprezentanții OCT Sîngerei la solicitarea Primăriei *****.

Așadar, nu pot fi reținute argumentele apelanților precum că inculpatul Cernăuțanu Leonid ***** nu a comis infracțiunea prevăzută de art.332 alin.(1) Cod penal, or, această afirmație reprezintă opinia subiectivă a părții apărării și care se combate integral prin cumulul de probe cercetate în ședința de judecată, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, și care demonstrează incontestabil vinovăția inculpatului Cernăuțanu Leonid ***** în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.332 alin.(1) Cod penal.

Nerecunoașterea vinei de către inculpat instanța de apel o apreciază ca o metodă de apărare și un drept de a nu se auto incrimina garantat de art.66 Cod de procedură penală și art. 6 CEDO, or, persoana care pe parcursul procesului penal are calitatea procesuală de inculpat nu poate fi urmărită pentru depunerea declarațiilor false sau refuzul de a face declarații și acest fapt nu poate fi calificat ca circumstanță agravantă la stabilirea pedepsei penale.

Analizând temeiul dat în raport cu motivele invocate în apelurile declarate de către inculpat și apărătorii acestuia Colegiul penal constată că, acestea nu și-au găsit confirmare, or, prima instanță, conform prevederilor art.314 Cod de procedură penală, judecând cauza a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, a audiat martorii, a cercetat materialele administrate de organul

de urmărire penală, pe care le-a apreciat în mod obiectiv, ce au format convingerea instanței referitor la vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunilor imputate, care a fost dovedită integral.

La fel instanța de apel, respectând prevederile art.414 Cod de procedură penală, a supus unei verificări minuțioase toate probele administrate în cauză, le-a dat o apreciere justă din punct de vedere al pertinentei și concludenței și a conchis asupra temeiniciei soluției pronunțate de prima instanță privind vinovăția inculpatului Cernăuțanu Leonid ***** în comiterea infracțiunilor incriminate.

În continuare, recapitulând esența cauzei penale deduse judecării Colegiul penal constată că, prima instanță prin sentința pronunțată pripit a dispus încetarea procesului penal pornit în privința lui Cernăuțanu Leonid ***** în baza art. 332 alin. (1) Cod penal în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

Astfel, analizând în această parte din oficiu, conform art. 409 Cod de procedură penală, sentința contestată, Colegiul penal conchide asupra faptului că cererile de apel declarate de către procurorul în procuratura raionului Fălești Constantin Șusu, partea vătămată ***** și avocatul Pavel Savițchi în interesele părții vătămate ***** urmează a fi admise din alte motive decât cele invocate, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care se va dispune recunoașterea vinovăției lui Cernăuțanu Leonid ***** în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal al RM, cu liberarea ultimului de pedeapsa penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție, or, soluția pronunțată de prima instanță este contrară prevederilor legii procesual penale și practicii judiciare.

În acest sens Colegiul penal atestă faptul că, prima instanță constatând intervenirea termenului prescripției tragerii la răspundere penală a ajuns la concluzia încetării procesului penal în privința inculpatului Cernăuțanu Leonid *****, cu toate că inculpatul nu și-a expus în mod expres opțiunea privind încetarea procesului penal și liberarea de răspundere penală în temeiul expirării termenului de prescripție, or, pe tot parcursul examinării cauzei acesta nu și-a recunoscut vina și a pledat pentru adoptarea unei sentințe de achitare.

În această ordine de idei se menționează faptul că, potrivit prevederilor Codului de procedură penală se întrevăd trei feluri de sentințe, și anume: sentință de condamnare (art.389 CPP), sentință de achitare (art.390 CPP) și sentință de încetare (art.391 CPP).

Astfel, pornind de la prevederile art. 285 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală se reține că, încetarea urmăririi penale este actul de liberare a persoanei de răspunderea penală și de finisare a acțiunilor procedurale, în cazul în care pe temei de nereabilitare legea împiedică continuarea acesteia.

Încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art. 275 pct. 4)–9) din prezentul cod, precum și dacă există cel puțin una din cauzele prevăzute la art. 53 din Codul penal sau dacă se constată că: 1)

plângerea prealabilă a fost retrasă de către partea vătămată, a fost încheiată o tranzacție în cadrul procesului de mediere sau părțile s-au împăcat – în cazurile în care urmărirea penală poate fi pornită numai în baza plângerii prealabile sau legea penală permite împăcarea; 2) persoana nu a atins vârsta la care poate fi trasă la răspundere penală; 3) persoana a săvârșit o faptă prejudiciabilă fiind în stare de iresponsabilitate și nu este necesară aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical.

În acest context instanța de apel ține să accentueze că, potrivit prevederilor art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)–9), 285, 16 alin. (2), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Din alineatul (5) al aceleiași norme rezultă că, în cazul prevăzut la art. 275 pct. 4), încetarea procesului penal nu se admite fără acordul inculpatului. În acest caz, procedura continuă în mod obișnuit.

Conform art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care a intervenit termenul de prescripție sau amnistia.

Totodată, potrivit prevederilor art. 53 lit. g) Cod penal, persoana care a săvârșit o faptă ce conține semnele componenței de infracțiune poate fi liberată de răspundere penală de către procuror în cadrul urmăririi penale și de către instanța de judecată la judecarea cauzei în cazul prescripției de tragere la răspundere penală.

Conform art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii a expirat termenul de 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare.

Potrivit prevederilor art. 285 alin. (7) Cod de procedură penală, încetarea urmăririi penale și liberarea persoanei de răspundere penală nu pot avea loc contrar voinței acesteia ori a reprezentantului legal, inclusiv în cazul cererii de reabilitare a persoanei decedate. În acest caz, urmărirea penală continuă.

Colegiul penal remarcă faptul că, expirarea termenului de prescripție constituie un temei de liberare de răspundere penală, dar este un temei de nereabilitare, iar instanțele de fond în acest context urmează să constate existența infracțiunii și vinovăția inculpatului în săvârșirea acesteia.

Totodată Colegiul penal remarcă faptul că, în conformitate cu prevederile art. 389 alin. (1) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată.

Potrivit alin. (4) pct. 3) din aceeași normă, **sentința de condamnare se adoptă fără stabilirea pedepsei**, cu liberarea de răspundere penală în cazurile prevăzute în art. 57 și 58 din Codul penal, **cu liberarea de pedeapsă în cazul** prevăzut în art. 93 din Codul penal sau al **expirării termenului de prescripție**.

Din conținutul alin. (6) din același articol rezultă că, la adoptarea sentinței de condamnare cu liberarea de pedeapsă sau, după caz, sentinței de condamnare fără stabilirea pedepsei, instanța argumentează în baza căror temeiuri, prevăzute de Codul penal, adoptă sentința dată.

În corespundere cu art. 395 alin. (1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, în dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătate constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, categoria și mărimea pedepsei aplicate inculpatului. În caz dacă instanța îl găsește pe inculpat vinovat, dar îl liberează de pedeapsă pe baza prevederilor respective ale Codului penal, ea este datoare să menționeze aceasta în dispozitivul sentinței.

Conform art. 396 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, dispozitivul sentinței de încetare a procesului penal trebuie să cuprindă dispoziția de încetare a procesului penal și motivul pe care se întemeiază încetarea procesului.

Din consecutivitatea enunțată rezultă cert că, în situația intervenirii prescripției tragerii la răspundere penală, când inculpatul își recunoaște vina și solicită expres printr-o cerere scrisă încetarea procesului penal, atunci instanța de judecată prin sentință în temeiul art. 332 alin. (1) și art. 275 Cod de procedură penală dispune încetarea procesului penal pornit în privința inculpatului, iar în situația în care inculpatul în cadrul ședinței de judecată nu-și recunoaște vina și nu-și dă acordul la încetarea procesului, instanța prin sentință stabilește vinovăția persoanei și în temeiul art.389 alin. (4) pct.3) Cod de procedură penală dispune liberarea de pedeapsă penală a inculpatului.

Generalizând cele expuse supra Colegiul constată că, prima instanță în mod eronat, în lipsa acordului inculpatului, a dispus încetarea procesului penal pornit în privința lui Cernăuțanu Leonid ***** în baza art. 332 alin. (1) Cod penal în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, fără a-i stabili vinovăția și cu liberarea de pedeapsă penală a inculpatului, fapt expres prevăzut în art.389 alin.(4) pct.3) Cod de procedură penală.

În virtutea celor expuse supra Colegiul penal consideră că, Cernăuțanu Leonid ***** urmează a fi recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal al RM, cu liberarea de pedeapsa penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție privind tragerea la răspundere penală, or, infracțiunea comisă de inculpat face parte din categoria infracțiunilor ușoare, iar din momentul comiterii faptei – 11.12.2009 și până la adoptarea prezentei decizii au expirat mai mult de 2 ani.

În asemenea circumstanțe Colegiul penal statuează că, în privința inculpatului Cernăuțanu Leonid ***** sunt aplicabile prevederile art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală în coroborare cu prevederile art.60 alin. (1) lit. a) Cod penal al RM.

Într-o altă ordine de idei, reieșind din conținutul apelurilor formulate de către procurorul în procuratura raionului Fălești Constantin Șușu, partea vătămată ***** și avocatul Pavel Savițchi în interesele părții vătămate ***** rezultă că, sentința primei instanțe este contestată și sub aspectul individualizării pedepsei penale, în acest sens solicitându-se aplicarea față de inculpat a unei pedepse mai aspre.

La acest capitol, verificând chestiunea individualizării pedepsei penale aplicate în privința inculpatului Cernăuțanu Leonid ***** în baza art. 327 Cod penal Colegiul penal conchide că, deși vinovăția inculpatului Cernăuțanu Leonid ***** pe art. 327 alin. (1) Cod penal a fost demonstrată, acesta urmează a fi liberat de pedeapsa penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție privind tragerea la răspundere penală din următoarele considerente.

Potrivit art. 389 alin. (4) pct.3) Cod de procedură penală, *sentința de condamnare se adoptă fără stabilirea pedepsei*, cu liberarea de răspundere penală în cazurile prevăzute în art.57 și 58 din Codul penal, *cu liberarea de pedeapsă în cazul prevăzut în art.93 din Codul penal sau al expirării termenului de prescripție*.

În conformitate cu art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave.

Alin. (2) al aceleași norme indică că, prescripția curge din ziua săvârșirii infracțiunii și pînă la data rămânerii definitive a hotărârii instanței de judecată.

În acest sens Colegiul penal conchide că, infracțiunea prevăzută la art. 327 alin. (1) Cod penal este o infracțiune mai puțin gravă și prevede în calitate de pedeapsă amendă în mărime de la 150 la 400 de unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de la 5 la 7 ani (*conform legii penale în vigoare la data comiterii faptei*).

Având în vedere cele menționate supra Colegiul penal relevă că, din punctul de vedere al rolului și efectelor pe care prescripția le are în câmpul dreptului penal, ea constituie o situație de fapt producătoare de consecințe juridice referitoare la raportul juridic de drept penal, pe de o parte, sub aspectul activ al acestuia, adică al dreptului de a aplica pedeapsa și de a impune executarea acesteia, iar pe de altă parte, sub aspectul pasiv al acestui raport, adică al obligației de a suporta și executa pedeapsa aplicată.

În corespundere cu art. 332 alin. (5) Cod de procedură penală, în cazul în care a intervenit termenul de prescripție, încetarea procesului penal nu se admite fără acordul inculpatului. În acest caz, procedura continuă în mod obișnuit.

În corespundere cu art. 395 alin. (1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, în dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătate constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, categoria și mărimea pedepsei aplicate inculpatului. În caz dacă instanța îl găsește pe inculpat vinovat, dar îl liberează de pedeapsă pe baza prevederilor respective ale Codului penal, ea este datoare să menționeze aceasta în dispozitivul sentinței.

În virtutea celor expuse supra Colegiul penal scoate în evidență că, prescripția tragerii la răspundere penală reprezintă un tip de liberare de răspundere penală pentru o infracțiune datorită trecerii, în anumite condiții, a unui anumit interval de timp de la data săvârșirii ei.

Justificarea prescripției este strâns legată de rațiunea represiunii penale și, de aceea, după trecerea unui timp îndelungat de la săvârșirea infracțiunii, aplicarea pedepsei devine inefficientă în raport cu scopul pedepsei penale. Prevenția generală nu se mai realizează fiindcă rezonanța socială a faptei scade considerabil, iar infractorul, asupra căruia planează tot timpul amenințarea pedepsei, se poate îndrepta.

Concomitent cu expirarea termenului prescripției tragerii la răspundere penală se stinge și dreptul statului de a stabili răspunderea penală și de a aplica pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea comisă, stingându-se totodată și obligația infractorului de a mai suporta consecințele săvârșirii infracțiunii (răspunderea penală). Constatând intervenirea prescripției, organul de drept va dispune neînceperea urmăririi penale, încetarea urmăririi penale sau încetarea procesului penal.

Mai mult ca atât, Colegiul statuează că verificarea împlinirii termenului de prescripție este anterioară oricărui examen al fondului, dar prescripția poate fi invocată în tot cursul procesului penal, instanța fiind datoare să o constate din oficiu.

Astfel, raportând normele de drept la circumstanțele de fapt a cauzei, Colegiul penal consideră necesar a-l recunoaște vinovat pe Cernăuțanu Leonid ***** în comiterea infracțiunii prevăzute de art.327 alin. (1) Cod penal al RM, cu liberarea de pedeapsa penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție privind tragerea la răspundere penală, or, infracțiunea comisă de inculpat face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, iar din momentul comiterii faptelor (consumării infracțiunii) – 25.02.2013 (ținând cont de prevederile art. 30 alin. (2) Cod penal) și până la adoptarea prezentei decizii au expirat mai mult de 5 ani.

În asemenea circumstanțe Colegiul penal statuează că, în privința inculpatului Cernăuțanu Leonid ***** sunt aplicabile prevederile art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală în coroborare cu prevederile art.60 alin. (1) lit. b) Cod penal al RM.

În continuare, reieșind din textul apelurilor înaintate de către procurorul în procuratura raionului Fălești Constantin Șușu, partea vătămată ***** și avocatul Pavel Savițchi în interesele părții vătămate ***** Colegiul penal relevă că, potrivit art. 225 Cod de procedură penală, judecarea acțiunii civile în procesul penal, indiferent de valoarea acțiunii, se efectuează de către instanța de competența căreia este cauza penală. La adoptarea sentinței de acuzare sau de aplicare a măsurilor de constrângere cu caracter medical, instanța soluționează și acțiunea civilă prin admiterea ei, totală sau parțială, ori prin respingere. Odată cu soluționarea cauzei penale, judecătorul este obligat să soluționeze acțiunea civilă.

Potrivit art. 387 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, o dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sânt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă în tot sau în parte, ori o respinge.

În cazuri excepționale când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor cuvenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă.

Conform art. 219 alin. (1) Cod de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal se intentează prin depunerea unei cereri, adresate procurorului sau instanței de judecată, de către persoanele fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale sau morale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia.

Potrivit alin. (2) al aceluiași articol, persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot intenta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin:

1) restituirea în natură a obiectelor sau a contravalorii bunurilor pierdute ori nimicite în urma săvârșirii faptei interzise de legea penală;

2) compensarea cheltuielilor pentru procurarea bunurilor pierdute ori nimicite sau restabilirea calității, aspectului comercial, precum și repararea bunurilor deteriorate;

3) compensarea venitului ratat în urma acțiunilor interzise de legea penală;

4) repararea prejudiciului moral sau, după caz, a daunei aduse reputației profesionale.

Potrivit art. 220 Cod de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal se soluționează în conformitate cu prevederile prezentului cod. Normele procedurii civile se aplică dacă nu contravin principiilor procesului penal și dacă normele procesului penal nu prevăd asemenea reglementări. Hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil și ale altor domenii de drept. Termenul de prescripție prevăzut de legislația civilă nu se aplică acțiunilor civile soluționate în procesul penal.

Instanța de apel remarcă că, acțiunea civilă reprezintă mijlocul prin care o persoană care a suferit un prejudiciu prin infracțiune cere repararea acestuia în cadrul procesului penal.

În context instanța de judecată constată că, în cadrul cercetării judecătorești partea vătămată ***** a înaintat o acțiune civilă, prin care a solicitat încasarea de la Cernăuțanu Leonid ***** în beneficiul lui ***** a prejudiciului material cauzat prin infracțiune în sumă de 200000 lei, a sumei de 780000 lei ce constituie prejudiciul ratat în baza contractului de societate civilă, a prejudiciului moral în mărime de 200000 lei, a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 10000 lei și a cheltuielilor de transport în mărime de 7000 lei.

Examinând cauza în fond, prin sentința adoptată prima instanță a admis parțial acțiunea civilă înaintată de partea vătămată *****, dispunând încasarea din contul inculpatului a sumei de 10000 (zece mii) lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică, a sumei de 7000 (șapte mii) lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de transport și a sumei de 20000 (douăzeci mii) lei cu titlu de prejudiciu moral, iar în rest acțiunea civilă în latura ce ține de compensarea prejudiciului material în mărime totală de 980000 (nouă sute optzeci mii) lei, constituit din suma venitului ratat în mărime de 780000 (șapte sute optzeci mii) lei și suma prejudiciului material cauzat prin infracțiune în mărime de 200000 (două sute mii) lei a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului prejudiciului să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

Colegiul penal, lecturând sentința contestată în latura civilă în raport cu argumentele invocate în cererile de apel de către procurorul în procuratura raionului Fălești Constantin Șușu, partea vătămată ***** și avocatul Pavel Savițchi în interesele părții vătămate ***** nu a stabilit careva temeiuri de a interveni în sentința Judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 30 martie 2017 în această latură.

În conformitate cu prevederile art. 1998 alin. (1) Cod civil, cel ce acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO (*hotărârea Tonchev vs Bulgaria din 19.11.2009*), Curtea a recunoscut încălcarea art. 6 CEDO prin nesoluționarea acțiunii civile în procedura penală și a statuat că, „...în situația în care sistemul intern permite reclamantilor să introducă o acțiune civilă alăturată procesului penal, statul are obligația să se asigure că aceștia se bucură de garanțiile fundamentale prevăzute de art. 6 ale Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale din 04 noiembrie 1950”.

Astfel, luând în considerație prevederile legale menționate mai sus, analizând materialele cauzei penale și circumstanțele de fapt constatate, dat fiind faptul constatării cu certitudine a vinovăției inculpatului Cernăuțanu Leonid ***** în

cauzarea prejudiciului material și moral părții vătămate *****, Colegiul penal conchide că nemijlocit prin acțiunile infracționale a lui Cernăuțanu Leonid ***** părții vătămate i-a fost cauzat un prejudiciu material compus din cheltuielile de asistență juridică în mărime de 10000 (zece mii) lei și a cheltuielilor de transport în mărime de 7000 (șapte mii) lei, suportarea cărora se confirmă prin bonurile de plată anexate la materialele cauzei.

În același timp Colegiul penal constată că, prima instanță în mod întemeiat a dispus admiterea în principiu a cerinței privind încasarea prejudiciului material cauzat prin infracțiune în mărime de 200000 (două sute mii) lei și a venitului ratat în mărime de 780000 (șapte sute optzeci mii) lei din următoarele considerente.

Cu privire la pretenția de încasare din contul inculpatului a sumei de 200000 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune Colegiul penal conchide că, în conformitate cu art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în prima instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Drept urmare Colegiul statuează că, prin infracțiune părții vătămate ***** nu i-a fost cauzat un careva prejudiciu material real, într-u cât prin acțiunile ilegale ale lui Cernăuțanu Leonid ***** părții vătămate ***** i-au fost lezate în mod considerabil drepturile și interesele.

În asemenea circumstanțe Colegiul remarcă că, pentru confirmarea pretenției privind cauzarea prin acțiunile lui Cernăuțanu Leonid ***** a unui prejudiciu material în mărime de 200000 lei este necesară prezentarea probelor suplimentare.

La fel, din expunerile în acțiunea civilă se constată că, partea vătămată ***** pretinde încasarea de la inculpatul Cernăuțanu Leonid ***** a sumei în mărime de 780000 lei cu titlu de venit ratat cauzat ca urmare a neexecutării contractului de societate civilă nr. 09/2008 din 09.09.2008 încheiat între ***** și SRL „Iavor-Imob”, însă ținând cont de prevederile art. 387 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal concluzionează asupra temeiniciei admiterii în principiu a pretenției respective, or, după cum just a conchis și prima instanță, existența contractului de societate civilă nu este suficientă pentru a constata că Cernăuțanu Leonid ***** se face vinovat de pierderea venitului, precum și este necesar de a fi prezentate probe suplimentare ce ar confirma temeinicia sumei respective.

Concomitent, Colegiul penal reține a fi întemeiată și soluția primei instanțe în partea admiterii parțiale a cerinței părții vătămate privind repararea prejudiciului moral și încasarea din contul inculpatului a sumei în mărime de 20000 lei, or, în conformitate cu art. 219 alin. (2) Cod de procedură penală, persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot înainta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin repararea prejudiciului moral sau, după caz, a daunei aduse reputației profesionale.

Conform art. 2036 alin. (1) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat

un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.

Potrivit art. 2037 alin. (1) Cod civil, coroborat cu art.219 alin.(4) Cod de procedură penală, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța judecătorească, luând în considerație circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul (locul, timpul, vârsta etc.), precum și statutul social al persoanei vătămate. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

În acest sens Colegiul penal remarcă că, despăgubirile pentru daune morale se disting de cele pentru daune materiale prin faptul că acestea nu se probează, ci se stabilesc de instanța de judecată prin evaluare.

Prin urmare, odată cu stabilirea vinovăției inculpatului, cu certitudine s-a stabilit faptul că partea civilă a avut de suferit ca urmare a faptelor infracționale îndreptate împotriva ei.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a făcut o serie de aprecieri notabile în ceea ce privește proba prejudiciului moral, constatând în repetate rânduri că proba faptei ilicite este suficientă, urmând ca prejudiciul și raportul de cauzalitate să fie prezumate, instanțele urmând să deducă producerea prejudiciului moral din simpla existență a faptei ilicite de natură să producă un asemenea prejudiciu și a împrejurărilor în care a fost săvârșită, soluția fiind determinată de caracterul subiectiv, intern al prejudiciului moral, proba sa directă fiind practic imposibilă (*cauza A. împotriva Norvegiei, nr. 28070/06, 9 aprilie 2009*).

Mai mult, în cauzele *Danev împotriva Bulgariei și Iovtchev împotriva Bulgariei*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut în esență încălcarea Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, după ce a considerat că abordarea formalistă a instanțelor naționale, care atribuiseră reclamantului obligația de a dovedi existența unui prejudiciu moral cauzat de fapta ilegală prin dovezi susceptibile să confirme manifestări externe ale suferințelor lui fizice sau psihologice, avuseseră ca rezultat privarea reclamantului de despăgubirea pe care ar fi trebuit să o obțină.

În acest sens instanța de apel reține că, în cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit cu certitudine că partea civilă ***** a avut de suportat un prejudiciu de natură morală, însă cerințele părții vătămate în partea încasării prejudiciului moral în sumă de 200000 lei sunt exagerate.

Aici Colegiul penal remarcă că, fiecare persoană, care pretinde că a suferit, este în drept să-și estimeze prejudiciul moral suferit, dar numai instanța de judecată este împuternicită prin lege să determine mărimea prejudiciului moral prin echivalent bănesc, conducându-se de noțiunea reparării rezonabile, de personalitatea părții vătămate, de circumstanțele cazului concret.

În această ordine de idei, Colegiul judiciar penal este solidar cu soluția instanței de fond în partea admiterii parțiale a pretenției părții vătămate privind încasarea de la Cernăuțanu Leonid ***** a prejudiciului moral în mărime de 20000 lei, iar în rest pretenția privind încasarea prejudiciului moral în sumă de 180000 lei fiind una exagerată, neechivalată și nejustificată în raport cu caracterul prejudiciabil al faptei comise, or, la stabilirea cuantumului despăgubirilor se impune necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit, să aibă efect compensatoriu, și nu trebuie să constituie un venit nejustificat.

Conchizând Colegiul penal reține că, suma în mărime de 20000 lei acordată lui ***** cu titlu de prejudiciu moral este rezonabilă, proporțională, suficientă și echitabilă la caz pentru disconfortul suportat de către partea vătămată, din care considerente apelurile declarate de către procurorul în procuratura raionului Fălești Constantin Șușu, partea vătămată ***** și avocatul Pavel Savițchi în interesele părții vătămate ***** în latura civilă sunt nefondate, deoarece suma de bani acordată cu titlu de daună morală nu trebuie să devină o sursă de îmbogățire pentru victimă, însă nici nu poate avea un caracter pur simbolic, ci trebuie să reprezinte atât cât este necesar pentru a-i ușura ori compensa, în măsura posibilă, suferințele pe care le-a îndurat sau eventual mai trebuie să le îndure.

Finalmente, Colegiul penal reține ca întemeiată și soluția primei instanțe asupra corpurilor delictive.

Generalizând aspectele invocate, Colegiul penal ajunge la concluzia de a respinge ca fiind nefondate apelul inculpatului Cernăuțanu Leonid ***** , apelul avocatului Dorin Cazacu în interesele inculpatului Cernăuțanu Leonid ***** și apelul suplimentar al avocatului Angela Balan în interesele inculpatului Cernăuțanu Leonid ***** și de a admite apelul procurorului în procuratura raionului Fălești Constantin Șușu, apelul părții vătămate ***** și apelul avocatului Pavel Savițchi în interesele părții vătămate ***** declarate împotriva sentinței Judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 30 martie 2017 din alte motive decât cele invocate, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2) Cod de procedură penală, cu casarea parțială a acesteia în latura penală și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, în sensul enunțat supra, cu menținerea fără modificări a celorlalte dispoziții ale sentinței.

În conformitate cu prevederile art.415 alin. (1) pct. 1 lit. c) și pct.2), art.art.416 - 418 Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Apelul inculpatului Cernăuțanu Leonid *****, apelul avocatului Dorin Cazacu în interesele inculpatului Cernăuțanu Leonid ***** și apelul suplimentar al avocatului Angela Balan în interesele inculpatului Cernăuțanu Leonid ***** declarate împotriva sentinței Judecătoriai Bălți sediul Sîngerei din 30 martie 2017 în cauza penală în privința lui Cernăuțanu Leonid ***** se resping ca nefondate.

Apelul procurorului în procuratura raionului Fălești Constantin Șușu, apelul părții vătămate ***** și apelul avocatului Pavel Savițchi în interesele părții vătămate ***** declarate împotriva sentinței Judecătoriai Bălți sediul Sîngerei din 30 martie 2017 în cauza penală în privința lui Cernăuțanu Leonid ***** se admit din alte motive decât cele invocate, inclusiv din oficiu în baza art.409 alin.(2) Cod de procedură penală, cu casarea parțială a respectivei sentințe în latura penală și emiterea unei noi hotărâri în această parte potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Se consideră condamnat Cernăuțanu Leonid ***** în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal al RM și în baza art. 60 Cod penal și art.389 alin. (4) pct.3) Cod de procedură penală se liberează Cernăuțanu Leonid ***** de pedeapsa penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

Se recunoaște vinovat Cernăuțanu Leonid ***** în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal al RM și în conformitate cu art.60 Cod penal și art.389 alin.(4) pct.3) Cod de procedură penală se liberează Cernăuțanu Leonid ***** de pedeapsa penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

În rest dispozițiile sentinței instanței de fond se mențin fără modificări.

Decizia este susceptibilă de a fi pusă în executare din momentul adoptării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 30 de zile de la data pronunțării ei.

Dispozitivul deciziei adoptat și pronunțat public la 03.02.2023.

Decizia motivată pronunțată public și înmănată părților la 21.03.2023 ora 12⁰⁰.

**Președintele de ședință, judecătorul:
Scutelnic**

Gheorghe

**Judecătorii:
Pușcaș**

Viorel

Oleg Moraru

